

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 251 (3115) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Leesett az első hó a Don mentén

80 ellenséges kiserődöt semmisítettek meg honvédeink egy merész rohamvállalkozás során. Újabb sikereket értek el a német és szovetséges csapatok a Terek mentén s az Ilmen-tótól délre. Kanadai páncélosok és repülőök érkeztek Londonba

Berlin. (MTI.) Az Interim jelenti: A nemzetközi tájékoztató iroda közli a keleti harcok helyzetéről: A német és szövetséges csapatok a Terek mentén és az Ilmen tótól délkeletre újabb sikereket értek el. A Terek felső folyásától északra eső területen és attól nyugatra a német csapatok fokozták nyomásukat a bolsevisták ellen, akik kénytelenek voltak több kedvező állásukat feladni. Bár az Oszet földön és a Grüz hadiút mentén erős aknavetést létesítettek és friss délkeletre irányított csapatokkal erősítették meg csapatukat, a németek mégis sikeresen előbbre nyomultak. A szovjet védelme szempontjából döntő fontosságú utakat értek el, szétromboltak záróállásokat és saját állásukat előre tolták. Ezzel a bolsevisták elvesztették megszáms szabadságukat és nem tudják csapatukat a veszélyeztetett területre juttatni. SS csapatok merész vállalkozással elfoglalták Kuibot és ezzel kedvező kiindulási állást biztosítottak maguknak. A szovjet most már az alig járható hegyi utakat kénytelen felhasználni az utánpótlás céljaira, míg a németek széles, kiépített úton bonyolítják le az utánpótlást. A visszavonuló bolsevisták összeröplödött harcokosjait a német bombázó repülőök támadták meg és sok harcosát megsemmisítettek. Német zuhanóbombázók ismételt támadásokat intéztek Ordzonikidze ellen. A főpályaudvaron a támadás egy nagy szállítási műveletet lepett meg. A pályaudvari csarnok és több épület összeomlott. Több száz bolsevista maradt a romok alatt. Nagymennyiségű felhalmozott hadianyag semmisült meg a keletkezett tüzekben. A németek georgiai előnyomulása a szovjet tartalékrepülőinek bevetésére kényszerítette, hogy a német nyomást ellensúlyozza. A bolsevisták az itt rendelkezésükre álló gépeket mind harcra vetették. A vegyes kötelekben ősrégi típusú gépek is voltak. Német vadászok saját veszteség nélkül 32 szovjet gépet lőttek le. A légvédelmi tüzéség még 3, nagy magasságban szálló szovjet bombázót lőtt le. Az Ilmen tótól délkeletre elterülő mocsaras és erdős területen egy idő óta helyi jellegű támadó vállalkozások folynak az arcvonal megjavítására. A bolsevisták erősen kiépített állásaikban elkeseredett ellenállást tanúsítottak és különösen az arcvonal egy jól megerősített kiugró részére támaszkodtak. A német gránátosok heves tüzéségi előkészítése után megindult a támadás, melynek során a németek betörttek a szovjet állásokba és közelharban törték meg az ellenállást, majd a támaszpontot megtisztították a bolsevistáktól. Ennek során 37 ellenséges erődállást romboltak szét, 9 ágyút, 68 aknavetőt,

sok géppuskát és egyéb fegyvert zsákmányoltak, illetve semmisítettek meg. A bolsevisták sokat vesztek emberben és igen sokan fogságba kerültek. A légitámadások során különösen hevesek voltak az Oszaskó elleni támadások, melynek

szórában raktárakat és műhelyeket pusztítottak el. A bolsevisták itt sem tudták elhárítani a német támadást és egy gépet sem lőttek le, míg a német vadászok légiharcban 8 bolsevista gépet pusztítottak el.

Magyar vállalkozások a keleti fronton

A MTI jelenti: 28-ik számú hadijelentés. A honvédezőerők főnöke közli: Az elmúlt hét folyamán a magyar hadsereg arcvonalán a saját és ellenséges felderítő vállalkozások sűrűn váltották egymást. Kivétel nélkül sikerrel járó saját vállalkozásaink során kiemelkedik a felvidéki honvédek november 2-án és 5-én végrehajtott vállalkozása. Az utóbbi során több mint 80 ellenséges kiserőd semmisült meg. Osztagaink foglyokkal és jelentős fegyverzsákmánnyal tértek vissza. Az ellenség vállalkozásai legtöbbször már zárótűzünkben összeomlottak. A hét elején élénk légitvekenység volt, melynek során légierőnk 5 légvédelmünk pedig 3 ellenséges gépet semmisített meg. Saját kötelékeink élénk bombázótevékenységet fejtettek ki az ellenség herendezkedése és ellátási vonaljai ellen. Két bombázógépet elvesztett.

Két henvédszakasz hőstette

Illetékes körök szerint különös méltánylást érdemel a november 2-iki vállalkozáson kívül az a rohamvállalkozás, amelyet november 5-én hajtott végre két henvédszakasz. Csonakkal és rohamgyűrűvel átkeltek a Don vízész és megrohantak egy erős páncélos elhárító szovjet támaszpontot. Ennek megsemmisítése után tovább harcokkal több szovjet erődöt robbantottak fel. A makkasul védekező ellenségből mintegy száz ember esett el. A merészen végrehajtott vállalkozás elszigetelésére az ellenség egy zászlóaljnyi erővel ellentámadást indított, amelyet azonban útegeink hatásos közreműködésével rövidesen visszavertünk, miközben a támadó szovjet egységeknek 80 főnyi halottjuk volt. Saját veszteségünk 3 halott és 13 sebesült. A vállalkozás során zsákmányoltunk két szovjet páncéltörő löveget, egy aknavetőt, 6 nehézpuskát és gyalogsági fegyvereket. Az összefoglalás szerint az egyes henvédarcvonalak előtt megfiusult ellenséges vállalkozás kísérletek és saját vállalkozásaink során az ellenség több, mint 200 halottat veszített. A Don mentén tegnap elsősorban szállt a hőmérséklet fagypontra alá és tegnap esett le az első hó. Honvédeinket az első hó már jól kiépített fűtött téli állásokban találta.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint Angliába pénteken kanadai páncélosok és repülőgépek érkeztek. Ugyanakkor megérkezett Kanadából a női önkéntes segédcsoportok első csoportja is.

Szandi Árábia amerikai ellenőrzés alá került

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az Azion Conaliala írja, hogy az amerikai csapatoknak a Bahrein szigeten való partraszállásával és Szíria több pontján való megjelenésével a közel és közkeleti amerikai terjeszkedés új korszaka nyílt meg — Annakidején híre járt, hogy London és Washington titkos egyezményt kötött e területekről. Genfi és lisszaboni lapok szerint az a szerződés, melyet áprilisban Londonban Eden és az amerikai nagykövet aláírt a közkeleti és közepkeleti befolyási területe-

ket a következőképpen szabta meg: Egyiptom, a Szinai-félsziget, az Akabából angol ellenőrzés alatt marad. Palesztina vegyes övezet lesz, vagyis angol-amerikai együttes birtoklás. Szíria, Irak és az egész Arab félsziget, az Egyesült Államok befolyása alá kerül. Ezekkel a megállapodásokkal magyarazzák a legutóbb Dzseddában Kírk kairói amerikai nagykövet és Ibn Saud között létrejött megállapodásokat. Saudi Árábia is az Egyesült Államok gazdasági és politikai ellenőrzése alá kerül.

Előadások és érdeklődések

A felszabadulás után, ebben az évben kezdődtek meg rendszeresebben, a jól felismert szellemi és lelki szükségletek alapján a nagy közönség szellemi és lelki igényeit kielégíteni akaró előadások. A városi Iskolánkülső Népnevelési Bizottság kezdte meg ezeket az előadásokat, hivatásához és célkitűzéseivel hiven, inkább az elhagyottabb rétegek felé fordulva, s azok felmérésén dolgozva. Ezek az előadások iskolás formában és iskolás módszerek szerint zajlottak le és zajlanak le ma is. Ez könnyen érthető is, hiszen elemi ismereteket kell pótolni azoknál, akiknek két évtizeden át sem iskolázás nem jutott, sem a nemzeti műveltség elemeit nem sajátíthatták el. A betűvetéstől kezdve a magyar földrajz, történelem, irodalom kérdéseit kellett beleplántálni a szomszédos lelkekbe. A nemzeti közönség legegységesebb szálait kellett fűzőzni, bogozgatni azoknál, akik eddig csak öntudatlan, ösztönös lelkesedéssel forrtak össze magyar érzésben, magyar gondolkodásban és magyar tettekben. A munka még folyik, az eredmények csak ezután fognak mutatkozni.

A Népnevelési Bizottság azonban nem állott meg ennél a munkánál. A magasabb szellemi és lelki műveltségű közönség számára is lehetővé akarta tenni, hogy ismereteit, látókörét bővíthesse, mélyítse és hozzájuttasson azokhoz a művelődési kincsekhez, amelyek magyar kutatók, magyar tudósok, magyar lángelmék szívében, lelkében fogamzóztak meg, s az ő munkájuk révén lettek nemzeti műveltségük értékes alkotóelemévé. Ezzel magyarazzuk a szabadegyetem megrendezését. Más cél, más szándék nem is vezethette a Népnevelési Bizottságot, mint ez. A csonkaországban a szabadegyetemeknek már szép multjuk van. Egyes helyeken, nemcsak a fővárosban, hanem vidéki kulturális központokban is, már egyenesen lelki igény lett a szabadegyetemek intézménye. Rendszer, előre megállapított, sokszor több évre is terjedő terv szerint működnek s hallgatóik között ott találjuk a baráti államok polgárait, fiatalját is. A mi szabadegyetemünk csak most kezdődött el s csak egy szerény előadásorozatból áll. De érezzük, hogy ebből a kis magból fog kinőni a későbbi gazdag műsorú, sokágu, nagyváradai szabadegyetem. Evés közben jön meg az étvágy — szól a közmondás. Ez a kulturális igény is áll. Ha egyszer megízleltetjük tanulni, mindig többet tudni vágyó közönségünkkel a magyar művelődés kincseit, később már követelni, kérni fogja a lehetőségek kihasználását. Ezt a kibontakozó és növekvő kulturális igényt látjuk a fokozott érdeklődésben, amely a jelenlegi nagyváradai kultúrelőadások iránt megnyilvánul. A Katolikus Akció is szabadegyetem-

tem — egységes gondolkör alapján megszervezett előadásorozat formájában gyűjti össze a nagyobb lelki műveltségre törekvő közönséget országos hírű egyetemi tanárok, tudósok, szakemberek előadói asztala köré. Két alkalommal négy értékes előadás hangzott már el ezen a szabadegyetemen is és mondhatjuk, hogy a

legnagyobb siker koronázta a rendezőség fázisait, mert az érdeklődés váratlanul nagy volt.

Nem mehetünk tehát el a kellő méltatás nélkül az örömdetes jelenség mellett, hogy a helyes, keresztény és nemzetépítő irányban megindult kulturális munka már a kezdetén sikeres eredménnyel bízik.

József Ferenc királyi herceg Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. József Ferenc királyi herceg szombat délelőtt a 11 óras gyorossal Nagyváradra érkezett, hogy részt vegyen a Baross Szövetség vasárnap délelőtti díszközgyűlésén. Az állomáson Soós István polgármester, Schriffert Béla helynök és a Baross Szövetség vezetője fogadta.

A főherceg Schriffert Béla helynök kíséretében a püspöki palotá-

ban lévő szállására hajtattott. Szombaton ugyanitt ebédelt és a délutánt pihenéssel tölti el. Vasárnap elnököl a Baross Szövetség díszközgyűlésén, majd közebéden vesz részt. Vasárnap kora délután Schriffert Béla helynökkel látogatást tesz a Püspök-fürdőben és délután 6 órakor a polgármester a Hungária virágtermében, teát ad a tiszteletére.

Kormányrendelet a köztisztviselők háborús munka- általányáról s a családi pótlék felemeléséről

Havi 60—30 pengő különmunka általányt kapnak a tisztviselők.
Hogyan emelkedik a családi pótlék?

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A 42 tagú országos bizottság szombaton délelőtt fél 11 órakor ülést tartott, amelyen letárgyalta a kormányrendeletét a köztisztviselők háborús munkaáltalányáról és a családi pótlék felemeléséről. A rendelet szerint azok a nyugdíjra jogosult állami és állami rendszertől tisztviselők, akik a beezámítható javadalmazással egyenlő összegű nyugdíjigényt adó szolgálati időt betöltötték, visszatartották, ha a szolgálat zavartalan elvégzésének biztosítása visszatartásukat feltétlenül megkívánja. A visszatartás kérdésében esetenként határoz a minisztertanács az illetékes miniszternek a pénzügyminiszterrel együttesen tett előterjesztésére. A rendelkezés kiterjed a Közmunkatanácsra, az OTI, a MABI és az OMBI tisztviselőire is. A háborús többletmunka díjazását a tényleges munkaszolgálatot teljesítő tisztviselők és egyéb alkalmazottak részére állapítják meg háborús különmunkaáltalány formájában, amely negyedévenként előzetesen esedékes január, április, július és október hónapok elején. Háborús különmunkaáltalányt a negyedik fizetési osztályig kapnak a tisztviselők és annak legmagasabb összege havi 60 pengő, legalacsonyabb összege havi 30 pengő a tisztviselői körben. Az alacsonyabb és hasonló munkakörben alkalmazottaknál havi 25 pengő. A rendelet felemeli a családi pótlékot is a következő formában: A

családi pótlék szempontjából meghatározott első csoportba tartozó alkalmazottaknál feleség után havi 48 pengő, első két gyermek után egyenként ugyanennyi havi 48 pengő. A második csoportban 36 pengő, a harmadik csoportban 30, a negyedik csoportban 24 pengő. A harmadik gyermek után az első csoportban 58, a másodikban 46, a harmadik csoportban 35, a negyedik csoportban 29 pengő. A negyedik gyermek után az első csoportban 68, a másodikban 56, a harmadikban 40 és a negyedikben 34 pengő. A rendelet értesítés szerint a Budapesti Közlöny vasárnapi számában jelenik meg és október 1-iki hatállyal érvényes. Minden valószínűség szerint hasonló elbánásban részesítik tisztviselőiket az egyes törvényhatóságok is.

A második népfürdő és a sportpálya tribünjeinek ügyével foglalkozott a városrendezőbizottság

Nagyvárad. Saját tud. A városrendezési bizottság ülést tartott szombat délelőtt Soós István polgármester elnöklése alatt. A bizottság mindenekelőtt a második népfürdő ügyével foglalkozott, amelyet a Sinc-utca és a Bástori-utca összekötésénél lévő városi telken épített fel a törvényhatóság. Az építési költségek 200.000 pengőt tesznek ki. A tervet Bakó főmérnök a napokban fogja bemutatni Budapesten, hogy légtérbeli szempontból is jóváhagyassa azokat.

Holló Zoltán, a NAC kormánybiztosa érintkezésbe lépett a város mérnöki hi-

vatálával és javaslatot tett az Erzsébetligeti sportpálya tribünjének kibővítésére, illetve új tribün építésére. Bakó főmérnök előterjesztésére ezt a kérdést is megvitatta a bizottság. Hosszabb vita után abban állapodott meg, hogy a háborús viszonyok miatt egyelőre eljött az új lelátó építésének gondolatát, mert ezt most anyaghiány miatt nem lehet megvalósítani. Faanyag állása ugyan rendelkezésre, de a mérnöki hivatal nem találja helyesnek ezt a megoldást, hanem jobbnak véli várni arra az időre, amikor az új lelátót cementből lehet majd megépíteni. A bizottság úgy döntött azonban, hogy a jelenlegi tribünt ki kell javítani a nagyobb méretek esetében a város rendelkezésre bocsátja az ünnepségek alkalmával használatos tribün-faanyagot ideiglenes lelátók építésére.

Medvigy Ferenc gyógyszerész intézkedéseket kért az új városrendezési térkép elkészítésére vonatkozólag. Soós István polgármester válaszában közölte, hogy ezt a kérdést a legközelebbi ülésen napirendre tűzik.

Máté Pál bizottsági tag szótvetette a Váradi Zeigmond-utcai fa- és szénteleg ügyét és ecetelte ennek az utcarésznek városrendezési és köztisztasági szempontból tűrhetetlen helyzetét. Fenessy László bizottsági tag kifogásolta, hogy a Nagypiac-tér mellett lévő nagy beépítetlen térségre szemetet és téglatorme-

Apolló Filmszínházban

Vaszary János ragyogó vigjátéka

Házasság

Főszerepben! Muráti Li, Páger és Perényi

Belvárosi

Halálos csók!

Karádynak Halálos tavaszt felülmuló óriás sikerű filmje.
Jegyelővét d. e. 11-től 1-ig.

Casino Filmszínházban

Az amerikai filmgyártás legjobb alkotása!

A Manderley ház asszonya

A főherceg valószínűleg még a vasárnap folyamán elutazik Nagyváradról.

lékeket hordanak ismeretlen tettesek ami miatt ez a terület szégyenletes városléte nyújt. *Rehák* tűzoltóparancsnok a Körös-partnak a Baross-híd melletti részén tapasztalható elhanyagolt ságára hívta fel a figyelmet. A polgármester kijelentette, hogy mindezeket a helyeket személyesen is meg fogja szemlélteni és megteszi a kellő intézkedéseket. Más, kisebb városrendezési javaslatok megbeszélése után az ülés déli egy óra körül ért véget.

Tájékoztató az adóösszeírók és végrehajtók teendőiről

Nagyvárad thj. város adóhivatalától 9500—1942. adóhív. szám alatt a következő hirdetés érkezett:

Az 1943. évi adóösszeírások elvégzésére, valamint az 1941. és 1942. évekből fennálló adóhátralékok behajtására a városi adóhivatal ideiglenes kiegészítő munkásokat és kiegészítő végrehajtókat alkalmazott.

Tudomására hozom az érdekelt adózóknak, hogy az összeírók közegek sem a nyomtatványokért, sem pedig a nyomtatvány kiállításában való segédkezésért pénzt nem kérhetnek és nem fogadhatnak el. Ami pedig a kiegészítő végrehajtókat illeti, csak azok a kiegészítő végrehajtók vehetnek fel a helyszínen a hátralékos adózóktól pénzt, akik erre külön meghatalmazással rendelkeznek. Minden visszaélést a városi adóhivatal földszint 27. sz. szobájában kell bejelenteni.

Nagyvárad, 1942. november 7.

Dr. Bélygy Gyula s. k.

városi tanácsnok, pénzügyi közigazgatási tanácsadó.

A táviratértesítés terén új rendszer

A MTI jelenti: A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a táviratértesítések meggyorsítása és egyszerűsítése céljából a hatóságok és hivatalos táviratok kivételével a többi címre érkező táviratokat a kézbesítő hivatalok, közvetítési díj felszámítása nélkül, távbeszélő útján is, bementathatják a címzettnek. Budapesten azonnal, vidéken pedig november 16-án lép életbe az új rendelkezés.

Nagyvárad térképe

fekete nyomással P. 1-80

kapható a

AGYAR LAPOK kiadóhivatalában

Jövedéki kihágásért fogházbüntetést kapott három romániai asszony

Nagyvárad. Saját tud. Vlad Erzsébet, David Teodorné és Vlad Teodorné román állampolgárságú asszonyokat, akik tiltott határátlépésért előzetes letartóztatásban vannak, jövedéki kihágással vádolta a pénzügyigazgatóság, mert 1942 október 21-én a határorség és vámőrség elkerülésével a határon átjöttek és különböző közszükségleti cikket: tojást, tyúkot, olajat, libát, tollat, vászonmüt, stb. hoztak magukkal. Szombaton délelőtt hirdetett ítéletet ügyükben a törvényszék dr. Cavallér büntető egyes

birája és tiltott árucsempészség útján elkövetett jövedéki kihágásért Vlad Erzsébetet 6 napi fogházra s ugyancsak 6 napi fogházra átváltoztatható 180 pengő pénzbüntetésre. David Teodornét 2 napi fogházra és ugyancsak 2 napi fogházra átváltoztatható 24 pengő pénzbüntetésre. Vlad Teodornét 6 napi fogházra és 6 napi fogházra átváltoztatható 200 pengő pénzbüntetésre ítélte. A bíróság mindhárom esetben elrendelte a bűnjeltek elkobzását.

Marsa Matruhnál és Fukkánál; ellentámadásokat hajtott végre Rommel

Uj szakaszba lépett az egyiptomi csata.
Madagaszkáron megszűnt az ellenállás

Berlin. (MTL.) Interinf: A nemzetközi tájékoztató iroda közlése szerint Stum-mer György páncélostábornok, lovagkeresztet viselő lovag, Észak-Afrika-ában csapatai élén elesett.

Róma. (MTL.): Mértékadó olasz körökben közölték, hogy Egyiptomban az angol főparancsnokság szüntelen új páncélos osztagokat és gyalogos egységeket vet harcba. A tengely alakulatait csak óriási harcok után kényszerítette az ellenség fölénye arra, hogy nyugati irányban visszavonuljon. A harcászati helyzet továbbra is bizonytalan, mert az ellenség előnyomulása óriási áldozatba került.

Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Illetékes köröktől vett értesülés szerint a Csendes-óceán déli részén még mindig tartanak a hadműveletek. A császári főhadiszállás újabb részleteket majd akkor közöl, ha azt jónak látja.

Rommel csapatai megtartották mozgási szabadságukat

Berlinből jelentik: (NTI.) A keleti hadijelentés kiegészítéséül közlik: Az afrikai csata új szakaszba lépett. Rommel vezértábornagy harcerakész csapatai megtartották mozgási szabadságukat és elszakadva az ellenségtől Fuca és Marsa Matruh közt megtámadták őket. Rommel német és olasz kötelékeivel olyan állásokba vonult, amelyekből kiindulva nyomást fejthet ki az ellenségre. A német és olasz páncélos hadsereg utánpótlása a legapróbb részletekig megvan szervezve, viszont az angoloknak meg kell szervezni azon a terepen, amelyen most hadműveleteket végeznek. (MTL.)

Montgomery tábornok évtanosan követi Rommel mozdulatait

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: A nemzetközi tájékoztató iroda közli az északafrikai helyzetről: Fuca és Marsa Matruh melletti ellenhadműveleteivel Rommel a saját csapatai és a 8-ik brit hadsereg éle között elegendő területet biztosított abhoz, hogy változatlanul meg legyen cselekvési szabadsága. Montgomery most a nagy veszteség következtében a megmaradt erővel takarékoskodni kénytelen és a tengely hadmoz-

dulatait habozva és nagy óvatossággal követi, ami nem utolsó sorban az utánpótlás nehézségeivel függ össze. A sivatagi háború törvényei szerint nagyobb gépesített kötelék hadműveletei ugyanis hatalmas utánpótlási teljesítményeket követelnek. A tengelyes csapatok ereje annál jobban növekszik, minél jobban közelednek saját ellátási központjaikhoz és utánpótlási vonalaikhoz. Abból a tényből, hogy a védekező Rommel képes volt Fuca és Marsa Matruh mellett érezhető csapást mérni a brit páncélos kötelékekre, már kitűnik az angolok állításaival ellentétben, hogy az ellenségtől való elszakadás hadmozdulatai teljes rendben és nyugalomban mentek végbe. A német és olasz hádosztályok, bár kétségtelen veszteségeik voltak, mindenesetre olyan harciérot tudtak megőrizni, mellyel lehetetlenné tesz, hogy Montgomery nagyszabású hadműveletet kísérleljen meg. A tengelyes csapatok a gyorsan létesített aknamezőkkel és jól rendezett harcokcsírákokkal érzékeny veszteséget okoztak az angoloknak. Pénteken feltűnőbb volt az angol légiőerő csekély tevékenysége. Egész délután a harcér fölétt csak néhány brit felderítőt lehetett észrevenni. Az összes tények figyelembevételével meg kell állapítani, hogy Rommel merész és ügyes hadműveletei folytán teljes mértékben elhatározásának ura maradt.

Mozgó háboru kezdődött Egyip- tomban

Berlin (MTL.): Illetékes német helyen közlik: Rommel változatlanul szabad hadműveleti elhatározásaiban — ezekkel a szavakkal jellemezték pénteken délből berlini katonai körökben az egyiptomi csata pillanatnyi állását. Ezzel kapcsolatban rámutatnak arra a tényre, hogy Rommel tábornagnak sikerült elszakítani csapatait az ellenfél haderejétől és új előre elkészített védelmi vonalakba visszavonni. Német katonai körökben megállapítják, hogy Rommel tábornagy immár nemcsak jobban csoportosíthatja erőit, hanem egyúttal meghosszabbította az ellenség utánpótlási vonalát és ezzel egyidőben a tengelyét megrövidítette. Illetékes berlini helyen az egyiptomi harcokkal kapcsolatban pénteken is olyan értelemben nyilatkoztak, hogy a támadó angolok még nem érték el hadműveleti céljukat, feltéve, hogy támadásuk célja nem az volt, hogy 50 km. sivatagi sávot foglaljanak el, az angolok áldozatait ame-

lyekkel elérték ezt a nyereséget, aránytalanul nagyok mondják berlini katonai körökben. Ezzel kapcsolatban arra is rámutatnak, hogy az észak-afrikai háború körülbelül Fuca magasságában immár kezd mozgó háborúvá átalakulni, amelyet Rommel annyira kedvel és amelynek elvitathatatlan szakértője. A Wilhelmstrassen távolról sem tagadják a harcok súlyosságát. Hangsúlyozzák, hogy a német csapatok mellett derekasan küzdenek az olasz csapatok is.

Vichyből jelentik: (NTI.) Hivatalos francia jelentés szerint Madagaszkáron a harcok megszűntek. November 5-én a madagaszkári francia főparancsnokság a francia kormánnyal egyetértésben tárgyalásba kezdett az ellenségeskedések megszüntetéséről. A madagaszkári francia rádió november 5-én adta le utolsó jelentését, amelyben ezeket mondta: az események összeroldódtak, kapcsolatunkat megszakítjuk. Francia illetékes

A MARADISÁG ELLEN...

Olyan jólismert élelmiszerek vagy ipari anyagok, amelyek több mint 100 esztendeje megállják helyüket s amelyek békében és háborúban beváltak, nélkülözhetővé teszik a tengerentúli áruk behozatalát. A fogalmak tisztázásában — hála az égnek, — most már a hatóságok is segítenek: az új kávérendeletben megkülönböztetik a cikóriakávét, e néven megadják neki az öt mint önálló terméket méltán megillető helyet. A Franck cikóriakávét értékes zamatanyagáért nemcsak mint zamatosítót használhatjuk, hanem egymagában is — tejjel keverve — pompás és tápláló reggelit vagy uzsonnát készíthet.

Franck
cikóriakávé

helyen a harcok megszűnésével kapcsolatban ismertetést adtak ki a madagaszkári harcok lefolyásáról. Anbalavoa francia védősereg az óriási számbeli fölényben levő támadóknak nyolc napon át ellenállott. Amikor a francia parancsnok a kétezerfőnyi támadó nyomása alatt kénytelen volt megszüntetni az ellenállást, már csak 27 francia katonája volt. (MTL.)

Ujabb nagy sikereket értek el a német tengeralattjárók

Berlinből jelentik: (Interinf.) A nemzetközi tájékoztató iroda közli: Német tengeralattjárók a legutóbb jelentett sikerek óta újabb sikereket értek el. Az újfoundlandi hajókaraván maradványaiból a jéghatár szélén német tengeralattjárók elsüllyesztettek egy 5.000 tonnás hadianyaggal megrakott gőzöst. Egy tengeralattjáró egy 8.000 tonnás tartályhajót, amely Közép-Afrikába volt utban, torpedóval lángha borított. Ugyanez a tengeralattjáró pár órával később egy 6568 tonnás kereskedelmi gőzöst süllyesztett el. Egy harmadik 5.000 tonnás megtorpedózott hajó ketévált. A nyugat-indiai vizeken Aruba kikötőjében hajókaraván gyülekezett, amely csütörtökön próbált útnak indulni. A nyílt tengeren egy tengeralattjáró elsüllyesztett egy 4.000 tonnás hajót, majd nem sokkal később 3 tartályhajó sorsa is megpecsétlődött. A hajókaraván nagy veszteségek után teljes gőzzel visszafordult. Német tengeralattjárók ezzel 50.568 tonna hajóteret süllyesztettek el. Ehhez járul még egy 6.000 tonnás hajó, amelyet a légierő süllyesztett el. (MTL.)

„Ha valaki ott kitörné a lábát...”

— Gondolatok a városrendezés időszerű feladatairól —

Azt kérdeztem a minap egy nem is olyan kicsi városi tisztviselőtől, mit lehetne tenni, hogy a városvezetés figyelmét ráirányítsam a Várady Zsigmond-utca, de különösképpen az utca jobb oldalán húzódó betonjárda, amelynek gödrei és szakadécai, főként légóltalmi sötétségben, már életveszélyesek.

— Hát cikket kell írni! — válaszolta.

— Nem ér semmit, — mondtam lemondóan.

Gondolkoztam s aztán nagyon komolyan jelentette ki:

— Legjobb volna, ha valaki kitörné ott a lábát...

Sajnos, erre nem tudok személyesen vállalkozni, pedig néha olyan városrendezési buzgalom vesz erőt rajtam, hogy kész lennék minden áldozatra. De azt se kellene talán megvárni, amíg valaki mással megtörténik a szerencsétlenség s a város egy kártérítési per során eszmél rá feladataira. Tudjuk, sokirányúak ezek a feladatok. A nemzetközi műút bekötési út-szakaszának építési munkálatai s az ezzel kapcsolatos kisajátítások rendkívül mértékben igénybeszik a költségvetést, egyéb fontos kiadások is vannak, romokat kell eltakarítani, huszszentéves mulasztásokat kell pótolni, nem is szólva arról, hogy például „nagyváradi napot” kell rendezni Pécsen, ami a helyi polgárságnak csakugyan elemi érdeke... De azért mégse egészen jogtalan az az óhaj, hogy egyes városrészeket ne hagyjanak ki teljesen a városrendezés tervezetéből.

Pedig a Várady Zsigmond-utcának a Nagypiac mögötti része s a hatalmas, beépítetlen terület, amely e széles utca és a Nagypiac között széles és taraktárral, szemétdombokkal és rendszeresen odahordott kötörmelék-halmazokkal éktelenkedik, különösen alkalmas volna városrendezési feladatok megoldására. Belváros ez még; a város legimpozánsabb lerét kellene itt szegélyezni, egyelőre parkosítással, addig is, amíg a viszonyok nem engedik meg itt hatalmas paloták, városi bérházak építését s a Várady Zsigmond-utcának ezt a kiszélesedő részét, amely a belváros egyetlen tágas útvonala, pompás bulvárrá kellene kiképezni, ahol nagyszerű üzletházak emelkedhetnének idővel és új kereskedő negyed kialakításával tehermentesíthetnék a Bémer-tér és a Rákóczi-ut túlszűlt forgalmát...

Belátjuk, hogy ez még a távoli jövő zenéje, de máris, egész kis költség-gel is lehetne itt pompás városrendezési munkát végezni, csak a la- és szénraktárt, amely ráborul egészen az útvonatra s néha napokon át égő és

füstölő szénlerakattal botránkoztatja meg a járókelőket, kellene kitelepíteni innen; járdát kellene rögtönözni a Várady Zsigmond-utca másik oldalára is, hogy legyen hol közlekedniük azoknak, akik a meglévő féloldali járdára hepehupáin nem óhajtják kitörni a lábukat; egyszerű keréskerti megoldások is kínálkoznak itt, — hál Istennek van ezekre kiváló szakemberünk Urbán János személyében — ha egyebet nem, legalább két szép fasort kellene ültetni ide, hadd takarja a csúf és befejezetlen részleteket, amíg a városfejlesztés természetes vonalán nem jutnak el ideig nagyobb arányú magán- és középítkezések.

Ha idegenekkel járok erre, nem győzők mentegelőzni, hogy miért kellett nekem épp ezen a vidéken felütni a sátorlámát... A további, külső városrészek elhanyagoltságának megindó-

kolására még csak találok érveket, de ezen a téren és utcán megtorpan az enyhítő körülmények keresésére irányuló leleményességem, itt már kénytelen vagyok másokra hátrítani az ódiomot... Hiszen ez a rész még a belvároshoz tartozik...

Hogy semmi mulasztás ne terheljen, már kivittam ide néhány városrendezési bizottsági tagot is, nem azért, hogy áldozatoknak dobjam oda őket a Várady Zsigmond-utca járdáján, hanem, hogy a helyszínen hívjam fel az illetékesek figyelmét... El is képpedtek mind a látottakon s nem késtem, hogy a legközelebbi bizottsági üléseken szóvá is tessék a városrész ügyét, de az évszak már nagyon előrehaladt, ha most napokon belül nem jelennek meg ott a mérnöki hivatal munkásai, akkor megint egy esztendői késünk a tisztogatással, a járdaszabályozással és a fásítással. Azért húzom hát meg itt is a vészharangot, noha a sajtó munkájának hatályosságát illetően már rég nincs nekem illúzióm...

(j. b.)

Megjelent a Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyesületének 1943. évi határidő naplója

A MUNE nemcsak szóval és írásban folytatja harcát a magyar ügyvédség megújulásáért és a nemzeti ujjászületés szolgálatába való állításáért, hanem gyakorlati úton is igyekszik mindent elkövetni nemes céljainak elérése érdekében. Ennek egyik biztositéka az u. n. határidő napló kiadása. A zsidóság hamar felismerte a határidő napló kiadásában rejlő értéket és üzleti lehetőségét, és igyekezett ezeket maradéktalanul saját céljaira kihasználni.

A MUNE határidő naplója 658 oldalas mű, a naptári és bőséges előjegyzési része nkívül gondosan megszerkesztett gyakorlati utmutatásokat tartalmaz az igazságszolgáltatás egész területén való eligazodás és tájékozódás tekintetében. Tartalmazza az összes illetékek betűrendes felsorolását,

az ügyvédi, közjegyzői díjszabást, szakértők, tolmácsok és végrehajtók díjszabását. A budapesti és vidéki kamarák tagnévsorát a MUNE tagok feltüntetésével, az igazságügyminisztérium és a Kuria szervezeti beosztását, a Kuria hatályban lévő teljes ülésű döntvényeit és a Kuria jogegységi tanácsának hatályban lévő döntvényeit, szakértők és tolmácsok névsorát, helyiségnévtárt stb. A MUNE határidőnaplója nemcsak mind ügyvédi és közjegyzői irodában nélkülözhetetlen, hanem felbecsülhetetlen szolgálatot tesz a kereskedők, üzemek és minden vállalat irodájában is.

A napló ára 12.50 pengő. Érdeklődni lehet a Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyesületénél (Budapest, V. Klebelsberg-u. 29.)

2.14 pengő a legolcsóbb é 16.68 pengő a legdrágább izzólámpa

Megjelent a Hivatalos Lapban a közellátási miniszter árrendelete

A közellátási miniszter megállapította a Tungram, Orion és Osram izzólámpák egyéges fogyasztói árát. Az erről szóló rendelet ma jelent meg a hivatalos lapban.

Alább közöljük a közfogyasztásban leginkább használatos izzólámpák legmagasabb fogyasztói árát, amelyet az ország egész területén egyformán érvényesek. A 15 és 25 dekalumenes Tungram, illetve Orion kripton lámpák fogyasztói ára 2.14 pengő, a 40-eseké 2.55, a 65-ösöké 3.25, a 100-asoké 4.12, a 125-ösöké 4.90 és a 150-eseké, ami 100 wattos lámpának felel meg, 5.42 pengő.

Az Osram kripton lámpák felül homályosított kivitelben a következő árkért hozhatók forgalomba: 25 wat-

tos 2.14 pengő, 40 wattos 2.55 pengő, 60 wattos 3.25 pengő. Tungram, illetve Orion kripton lámpák opál burában: 15 wattos 2.72 pengő, 25 wattos ugyanannyi, 40 wattos 3.22 pengő. Tungram, illetve Orion kripton gömblámpa opál burában ugyanilyen áron hozható forgalomba, a 60 wattos ilyen lámpa ára 4.02 pengő. Világos burában a 15 és 25 wattos lámpa ára 2.68 pengő, a 40 wattosé 3.10 pengő a 60 wattosé 3.92 pengő.

Felsorolja a rendelet a Tungram, illetve Orion dekalumen sorozatba tartozó régebbi típusú, légüres, illetve argon gáz töltésű izzólámpák árát, továbbá az általános világításra szolgáló Osram izzólámpák árát. A 25 wattos Osram lámpa ára 2.14 pengő, a 40 wat-

Elegáns női télikabátokat, ruhákat és kosztümöket készit

TÓTH

Beöthy Odön u. 7. alatt

Legjobb szabás. Szép munka

tosé 2.55, a 60 wattosé 3.25, a 75 wattosé 4.12, a 100 wattosé 5.44, a 150 wattosé 7.72, a 200 wattosé 10.40, a 300 wattosé 13.40, az 500 wattosé 16.68 pengő. Közli a rendelet a Tungram, illetve Orion légóltalmi lámpák árát is, továbbá a Tungram, illetve Orion gáz-töltésű opál lámpák árát, valamint az Osram opál lámpák árát. A 25 wattos opál lámpák ára 2.66, a 40 wattosé 3.06 pengő, a 60 wattosé 3.56, a 75 wattosé 4.50, a 100 wattosé 5.96 pengő.

Megállapítja a rendelet a napfény-lámpák, a közúti, díszvilágítási és olvasólámpák, a különleges világítási célokra szolgáló izzólámpák, úgy mint foto, éotétkamra, nagyító, házimozzi, hangosfilm, műtő, keskenyfilm, mozi, vetítő, filmstudio, szoffita, fényszóró, akkumulátor, bányá, rádióskála, rüdelem, kerékpár, telefon, fényreklám, parafény, áramjelző, karácsonyfa, higanygáz és ceólámpák árát. 4.5 volt feszültségig a rüdelem-lámpák ára 34 fillér, 6.2 volt feszültségig 58 fillér.

Versenyárgyalási hirdetmény

Nagyváradi thj. város polgármestere 53.352—1942. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A Ceesztivó, Rimánóczy aggokháza és a toloncházi szegényotthon, valamint a városi Népkonyha és a Napközi otthokok ellátására nyilvános versenyárgyalást hirdetek a következő szállításokra vonatkozólag:

I. Kenyér, kb. 41.884 kgr. 1 évre. Liszt, kb. 12.220 kgr. 1 évre.

II. Marhahús, kb. 6300 kgr. 1 évre; sertéshús, kb. 2428 kgr. 1 évre; borjúhús, kb. 1200 kgr. 1 évre; zsír, kb. 1680 kgr. 1 évre.

III. Tej, kb. 18.600 liter, 1 évre.

IV. Fűszerárúk: Só, kb. 1755 kgr. 1 évre. Édespaprika kb. 124 kgr. 1 évre. Köménymag, kb. 20 kgr. 1 évre. Rizs, kb. 550 kgr. 1 évre. Ecet, kb. 700 liter 1 évre. Szappan, kb. 320 kgr. 1 évre. Mosósóda, kb. 580 kgr. 1 évre. Petróleum, kb. 50 liter 1 évre.

V. Zöldégnemű: Burgonya, kb. 48.000 kgr. 1 évre. Hagyma, kb. 1800 kgr. 1 évre. Foghagyma kb. 32 kgr. 1 évre. Káposzta, kb. 12.000 kgr. 1 évre. Zöldség, kb. 2200 kgr. 1 évre. Tök, kb. 3400 kgr. 1 évre. Paradicsom, kb. 15.000 kgr. 1 évre. Bab, kb. 12.200 kgr. 1 évre. Boró, kb. 12.200 kgr. 1 évre. Lenese, kb. 12.200 kgr. 1 évre.

Felhívom az érdekelteket, hogy a szabályszerűen elkészített ajánlatokat 1942 november 15 déli 12 óráig bezárólag a Közművelődési és Szociálpolitikai ügyosztály II. emelet 29. számú szobába nyújtják be. Esetlegesen felvilágosításokat a szállításra vonatkozólag a fenti ügyosztály, a hivatalos órák idejében ad.

Nagyvárád, 1942. november 4.

Dr. Soós István,
polgármester.

Érdeksen a Magyar Lapokban

1943-as típusu rádiók kaphatók

Mózes István

rádió és műszaki üzletében

Kis gömbölyü- és lapos elem kapható,

HLATKY ENDRE UTCA 15. SZ.

Törökország és Spanyolország gondjai

Írta: Csiszár Béla

1

Európa délkeleti és délnyugati részén két ország őrzi a kontinens bejáratát: Törökország és Spanyolország. Ez a két peremország a mostani világháborúban teljes semlegességet fogadott. A spanyolok az előző világháborúban is kívülmaradtak a viszályon, mostani semlegességük azonban inkább nemhadviselő, mint kizárólagos semlegesség. Rokonszenveznek a tengellyel, annak kommunistaellenes világnézetével és tagadhatatlan szimpátiával kísérik azt a harcot, amelyet a tengely vezetése alatt álló Európa folytat a bolsevizmus ellen.

Törökország az előző világháborúban a központi hatalmak, azaz még pontosabban Németország oldalán állott, míg mostani magatartása a legszigorúbb semlegességet mutatja. Igyekszik jobban lenni mind az egyik, mind a másik oldalal.

Mindkét állam helyzete kényes és ez a kényesség, minél tovább tart a háború, annál nagyobb. Spanyolország kapuja az Atlanti-óceán felől a kontinensnek. Mellette fekszik Portugália, amelyet az angolok meglehetősen kezükben tartanak. Déli részén terül el Gibraltár, az angolok híres Földközi-tengeri szigeterődjé. Partvidéke három oldalról is kitett az ellenséges támadásnak. Csak egy keskeny részen függ össze a kontinenssel, ez előnye is, hátránya is. E kényes helyzet következtében minden módon igyekszik megtartani semlegességét.

Ezt a tengely jóleső meglepedésével veszi tudomásul. Nem így az angolok és az amerikaiak. Fokozódó gyanúval tekintenek Franco tábornokra és kormányára, állandóan felhangzik a vád az amerikai sajtóban, hogy Spanyolország titokban a tengellyel segít és partvidékét a német és olasz búvárhajók használhatják kiinduló támaszpontnak. A napokban 400 vezető amerikai fordult headvánnal Roosevelthez, amelyben a Spanyolországgal való kapcsolatok haldéktalan megszakítását követelték, arra való tekintettel, hogy Spanyolország fasiszta állam, tehát onnan csak "rossz" jöhet az USA számára.

2

A spanyol kormány éleshangú jegyzékben utasította vissza legutóbb is az angol és amerikai vádakat. Ezek a vádak a többi között azt tartalmazzák, hogy Spanyolország diplomáciai képviselői a tengellyel ellenséges államokban voltaképpen nem mások, mint a németek és az olaszok ügynökei, akik megszerzett értesüléseiket a tengelyhatalmak javára fordítják. Spanyolország ki nyilvánította, hogy ezekből a vádakból egy szó sem igaz, de mindez nem sokat nyom a latban ott, ahol mindenáron vádakat akarnak kovásolni a nemlétező tényekből.

A spanyol kérdésnek van még egy másik mellékzöngéje is. Ez az ország rendkívül sokat szenvedett a néhány évvel ezelőtt tartott polgárháborúban, az újjáépítés munkáját még ma sem lehetett befejezni. Megrekedt az ország lakosságának élelmezése is a tengerentúli államokból és a spanyolok most már csak bizonyos politikai engedmé-

nyek fejében kaphatnak búzát és egyéb élelmezési anyagokat Délamerikából. Így természetesen kénytelen alkalmazkodni ebből a szempontból is az angol helyesebben az amerikai állásponthoz.

Ennek a látható jele volt legutóbb a spanyol kormány kebelében és külpolitikai vezetésében bekövetkezett változások is. Franco kormánya azonban ennek ellenére sem hagyta abba kapcsolatait a tengelyhatalmakkal, sőt elmondhatjuk, hogy ezek a kapcsolatok továbbra is szívélyesek, meleg és barátiak.

Az ország vezetőinek mindenesetre nem kevés a gondjuk, hogy ezt a baráti magatartást ne veszélyeztesse az angol-szász önzés és önkény...

3

Törökország Európa délkeleti részén, sőt már Kisázsiaiban, a közelkeleten fekszik, de helyzete éppen annyira, sőt ha lehet még fontosabb, mint Spanyolországé. Azok a hírek, amelyek spanyolországi vagy portugáliai partraszállásokról szólnak, sokszor nem egyebek a nemzetközi sajtó kacsáinál. De itt Törökországban a helyzet sokkal kényesebb, ha nem is gondolunk partraszállásra, vagy egyéb Törökország elleni hadműveletre. Mondanunk sem kell, hogy milyen hadművelet egyáltalán nem a tengely, hanem angolszász részről fenyegethetné ezt az országot. Törökországban az ottani angolszász diplomácia

Hangversenyen mutatkozik be Nagyváradon az országoshirű szombathelyi Gyermekkórus

Az Országos Magyar Cecilia Egyesület nagyváradi zászlóbontása

Nagyvárad. Saját tud. Ha igaz az, hogy a zene a küzdelemben elfáradt, kifáradt lelkekre megnyugtatólag, sőt frissítőleg, bátorító hat, akkor sokkal inkább helytálló az az állítás, hogy éppen az egyházi zene az, amelyik a fáradt, szomorú vagy földhöz tapadt lelket csodálatos erővel a magasba tudja ragadni és az Örök Szépség felé való záródokútjában a tiszta élvezetek üdítő örömeivel megitatni.

Ennek a nemes célnak szolgálatában áll a dr. Werner Alajos zeneművészeti főiskolai tanár kiváló vezetése alatt álló szombathelyi Schola Cantorum, melyben a szoprán- és alt-szólamokat a szombathelyi iskolásfiúk, a tenor- és a basszuszólamokat pedig a művelt zenei képzettséggel bíró szombathelyi férfiak éneklik.

Különös nyereségnek könyvelheti el Nagyvárad zene- és énekkedvelő közönsége, hogy ezt a kiváló, az országban ily összetételben talán első helyen álló kórust sikerült megnyerni arra, hogy városunkban egyházzenei hangversenyt adjon.

November 23-án este pontosan 6 órai kezdettel lesz a szombathelyi gyermek- és férfi-kórus páratlan zenei élménynek ígérkező hangversenye a székesegyházban, melyet maga dr. Werner Alajos fog vezényelni. Klasszikus szerzők énekszámaiban lesz alkalmunk gyönyörködni a kitűnő kórus interpretálásában. Műsorukon Orlandus Lassus Palestrina, Victoria, Casciolini, Luca Morenzi és Ingegneri mesterek művei szerepelnek.

A rendezőbizottság a hangverseny tiszta bevételét a fronton küzdők, a hadbavonultak családjeinek megsegítésére ajánlotta fel. Méltó és igazságos ugyanis, hogy mindenkor akkor is, mikor a legtisztább zenei élvezet boldog részesei lehetünk, aggódó szeretettel gondoljunk azokra, akik messze a hazától érettségük küzdenek az életüket is kockára téve. Akkor teljesítik kötelességüket igazán nyugodtan ők a haretérben, ha tudják, hogy szeretteiket az itthon maradtok felkarolják, támogatják bajtársi lélekkel.

Ugyanaznap délelőtt fél 12 órakor a város háza közgyűlési termében, zászló-

bontó gyűlést tartja városunkban az Országos Magyar Cecilia Egyesület (OMCE) nagyváradi-egyházmegyei kerülete.

Erre az alkalomra városunkba érkezik a vendéglátó dr. Scheffler János szatmári megyéspüspök, nagyváradi apostoli kormányzó meghívására Shvoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök, az OMCE országos elnöke, aki előadást is tart, valamint a szombathelyi megyéspüspök: Grösz József is, kinek székesegyházi kórusa adja a délutáni hangversenyt. A zászlóbontó gyűlés előadója az egyházi zene egyik magyarországi vezére: Bárdos Lajos lesz, a zeneművészeti főiskola ismertnevű tanára s a budai koronázó főtemplom karnagya.

Közreműködnek azon az Immaculata-intézet püspöki óvónő-képző énekkara Csiky Gyuláné Schippert Margit, az állami tanítónőképző intézet énekkara Lukács László tanár és a római katolikus hittudományi főiskola férfikara András Ede karnagy vezetésével. A hangverseny és a Cecilia Egyesület zászlóbontó gyűlésének részletes műsorára még visszatérünk.

A hangversenyre a jegyek elővételben az Orszem könyvkereskedésben (Szilágyi Dezső-u. 3.) kaphatók. A zászlóbontó gyűlése a belépés díjtalan.

Erdélyi József Nagyvárad. Hlatky Endre-utca 10

Telefon: 12-81 Zománcedény, alumínium edény, hűtőlök, zsemlye- és mákdarálók, mérteges, zomárczott tűzhely, alpakka evőeszközök állandó raktára!

Szolíd arak!

Szőlők pótlására:

amerikai gyökeresszőlők.

Szőlők felújítására:

gyökerez fásoltványok.

Ojtványkészítés céljaira:

amerikai és európai simavesszők

legréqibb és legmegbízhatóbb beszerzési helye:

Teleki Szőlőtelepek

Villány.

52. üzemi év.

Képes Szőlészeti Ertesítőnket kívánatra díjmentesen küldjük.

évek óta mindent elkövet, hogy ezt az országot a maga oldalára csábítsa. Ezek az erőfeszítések különösen megszaporodtak néhány nap óta, amióta német csapatok járnak a Kaukázusban és Egyiptomban is mélyen bent verékednek a német és olasz csapatok. Törökországgal nagy terveik vannak az angolszászoknak, de maguknak a bolsevistáknak is.

Elősorban Németország és a Balkán elleni hadműveleti területül szeretnék ezt az országot. Määrészt azért, hogy innen, de legalábbis ezen az országon keresztül, zavartalanul intézhessenek légitámadásokat a balkáni, pontosabban a román kőolajforrások ellen. De már minden harci cselekmény előtt diplomáciailag is a maguk oldalára akarják hajlítani a törököket, sőt élesen szembe akarják állítani a németekkel, hogy gazdasági téren megfoszthassák a Birodalmat minden Törökországtól kapott nyersanyagtól. Német-török viszonylatban egymillió márkás keretű kereskedelmi szerződés áll fenn a mult nyár

óta (Papen mesterműve!) és ennek fejében a németek Törökországnak hadianyagot és felszerelést, a törökök pedig krómot, különböző ásványi és nyersanyagokat, valamint élelmicikkeket szállítanak. Ezekről szeretné elútni az angolszász diplomácia a németeket.

A törökök belső helyzete nem könnyű e vad és mohó propaganda ezempontjából. A török nép széles rétegeit rádió-előadásokkal, rölapokkal, szájpropagandával igyekeznek megnyerni céljaiknak, ügynökeik zavart és drágaságot, majd e drágaság révén pánikot igyekeznek kelteni török földön és azt híresztelik, hogy a török nép azért éhez, mert Németországnak szállítja kormánya az enniavót. Mindebből persze egy szó sem igaz, de a hiszékenyebb rétegeknek nem kell sokat ismételni ezeket az átlátszó propagandaszólamokat.

A török kormány erőlyesen száll szembe minden zavarikeltó kísérlettel és nem túri, hogy az országot Németország ellenében belesodorják egy jövőrehetetlen válságba.

Új Európa kialakulása és a keresztény felelősség

Irta: Dr. Virág Jeromos

Az emberek lelkét valami újnak a várása tölti meg. Új szellemiség és új élet hajnalán érezzük magunkat. Széltében-hosszában az európai kultúra válságáról írunk és beszélünk. Régi eszmék elveszítették világító fényüket és vonzó melegségüket. Bizalmatlanná lett velük szemben az ember. Pedig az eszme csak addig tud életet alakítani, amíg lelkesíteni is tud. Színtelen és hideggé vált eszmék nem hangolnak cselekvésre.

Kezd kirajzolódni az új világ képe. Még nem tudjuk ugyan pontosan, hogy milyen lesz, de nagy körvonalakban már megrajzolható. Az már is érezhető, hogy nagy változások előtt áll az európai élet.

Nagy idők nagy feladatokat tűznek az emberek elé. A nagy feladatok pedig nagy embereket, komoly felelősséget iránt érzékeny lelkeket kívánnak. Ezért korunk emberére is nagy felelősség hárul. A ma embere rakja le Új Európának talán századokra az alapjait. A jövő történelme olyan lesz, amilyenné mi, emberek alakítjuk.

Épp ezen a ponton kell most a kereszténységnek átéreznie hivatása fontosságát. Az új Európának csak a kereszténység adhat szilárd alapot. A kereszténység ugyanis az isteni világosságot gyújtja meg az új Európa felett. A keresztény erkölcs, amelynek az egész életet át kell hatnia, az isteni kinyilatkoztatással bővíti és isteni tekintéllyel erősíti a természetes alapokat. Éppen ezért a legmagasabb életformát biztosítja, amely szerint az ember életét berendezheti.

Összintén meg kell állapítanunk, hogy az ember élete Európában már régóta nem a kereszténység kiteljesedése volt, hanem a keresztény eszméktől való elszakadásnak az útja. Annnyira ment az aposztázia, hogy teljes joggal ráillik egyik bölcselőnk megállapítása:

„Európai életünk súlyos vívódásai-ban még keresztény alapjai is... bizonyos fokig megrendültek”.

XI. Pius pápa is társadalmunk sok oaját, főleg a krisztusi alapoktól való elszakadásban látja s ezért az élet reformját a krisztusi hithez és erköl-

csókhöz való visszatérésben állapítja meg. Az a szellemiség, amely az elmúlt évtizedekben és az elmúlt században az életet irányította, minden volt, csak keresztény nem, még akkor sem, ha e szellemiség hordozói többségben keresztények voltak. A kereszténység nem a névben, hanem a gondolkodásban s még inkább a belőle fakadó életben van. S az életben sem abban, hogy egy-két vallásos megnyilatkozásban kereszténynek vallom magam, hanem abban, hogy élem a kereszténységet egész teljességében. A kereszténység totalitásra törekszik s egész életet fel akarja karolni.

A kereszténység és az élet nem haladhatnak egymás mellett külön utakon. Ez a „módszer” a liberalizmus gyümölcse volt s eredményezte, hogy a kereszténység örök életességének korszerű kiaknázása nem történt meg. Más lett volna a világ képe, ha az élet nem a kereszténység ellen vagy mellett, hanem a kereszténységben fejlődött volna, ha a kereszténységből nőtt volna ki. Lehetett volna s kellett is volna nagyon sokat adnunk a világnak keresztény világrétegeinkből. De ez nem történt meg

s ez mutatja legjobban, hogy nem volt meg a lelkesedés a keresztény eszmékért.

A kereszténységnek vajdó korunkban össze kell szednie minden erejét és most kell megmutatnia, hogy mire képes. Meginogtak az emberiségnek eddigi bálványai, amelyekért annyi lelkesedést és vért is áldozott. Lelohadt az emberek lelkesedése, mert látják, hogy nem tudja a régi szellemiség elővárosolni a sokat emlegetett földi mennyországot még ott sem, ahol tág tere volt a cselekvésre és megvalósításokra.

Örösváltásról beszélünk. De ezzel mégcsak a kereszténység didalának külső keretei adódnak. Az életet alakítani és a társadalmi bajok okait megoldani gyökerében csak akkor tudjuk, ha nemcsak a keret, hanem a lélek is kicserélődik, ha benső is kereszténnyé válik. A baj ugyanis elsősorban a lélekben, a gondolkodásban s az ebből fakadó cselekvésben volt.

Ha következetesek vagyunk s hiszszük és valljuk, hogy a kereszténységben az igazságot s a legmagasabb éleleteszményt szolgáljuk, akkor változtatás nélkül, minden vonatkozásban csak a szerült élhetünk. Ha ez nem

A MIT

ma meglehet, ne hálalassa holnaputánra, mert december 4-én van a jótékony célú magyar királyi állami sorsjáték huzása, amelynek főnyereménye

40.000 ar. P
29.360 nyeremény, —
420.000 P értékben. A sorsjegy ára: egész P 3, fél P 1.50. A sorsjegy kapható minden sorsjegyfőárusítónál, valamint az összes dohánytözsdeknél.

történik meg, akkor az új Európa örökölt halálos betegséggel születik meg, amely előbb-utóbb felőrli erejét, mert csak az igazság szabadíthat meg, csak az igazság útja egyenes.

A jövőért a felelősség elsősorban az alapvetőkre, korunk gyermekére hárul. A ma emberének hivatása magaslátan kell állnia, át kell hatnia szívet annak a tudatnak, hogy nagy idők nagy embereket kívánnak, olyanokat, akik bele állnak az idők sodrába s kemény munkával, áldozattal, a szív és lélek teljes odaadásával alakítják az életet, csinálják a történelmet.

Londontól San-Remoig - gyalogszerrel

Nem valami távgyaloglási világ-rekord szenzációjáról akarunk beszámolni, hanem Nagyvárad őszi verőfényben pompázó utcáit tett egészségügyi sétáink alkalmával szerzett benyomásaink kíváncsítottak toll alá, amikor nem felületés rohanással száguldjuk keresztül-kasul a várost, hanem engedhetünk magunknak egy kis szemléldőést is.

Ha a legszigorúbb kritikus szemrevételezésével figyeljük is a látványokat, akkor sem tagadhatjuk meg tárgyilagos bírálattal Szent László városától, hogy a két és fél év előtti küllemhez viszonyítva — minden gazdasági nehézségek ellenére is — jelentős szépülési folyamat észlelhető min-

dentelé. Sok régi szenny, piszok eltűnt már, s az ápolatlan lelakottság nyomait olyan sok jóakarattal tolatrogatják magánosok és hatóságok egyaránt, hogy itt-ott már a régi szép Nagyvárad csillogása tűnik elő a friss mázról s a torró aszfalt-szag is soktelle figyelmeztet az egyre jobban terjedő rendre a hepehupás utcákon.

Az üzletek sorait is annyi sok szép új név díszíti, tarkítja már, olyan örvendetes magyar térfigyelés észlelhető mindenütt, hogy a letűnő bábeli nyelvzavarból már csak néhány ittfelejtett nemzetközi hangzású cégfelirat jelenti, hogy még mindig akad tennivaló.

Ezirányu tanulmányaink alapján sok olyan megállapításra jutottunk, melyek a területi szemléldő figyelmét talán elkerülik, de ha jobban a dolgok mélyére tekintünk, minden okunk megvan rá, hogy ezekben az ittlejtett főként francia és angol eredetű idegen szavak kihangsúlyozásában bizonyos fokú tendenciát is sejtünk.

Helyesnek található-e például, hogy a százmilliókat leigázó angol plutokrácia hatalmának további kiszélesítése érdekében bennünket a bolsevistáknak adtak el, amikor a békességünkre törő és magyar vért is követelő angol szász alávalóság valósággal gyűlöletessé vált minden igaz magyar lelkében. akkor egyik közterünk üzlete felett ez a szó kiabáljon messze, kihívó öles betűkkel: „London”. Közlebről ugyan látjuk, hogy a városszó alatt — igen apró betűvel — egy keresztnevet is meghuzódik, mellyel egybevéve hétköznapi személynévvé enyhül, de vajon mi érdeke lehet a tulajdonosnak, hogy nevével kizárólag csak Londonra emlékeztessen?

Vagy helyes-e, hogy egy másik üzlet „darling” címen instálja a vevőket. Csak így kisbelével kezdve, ahogy a Szovjetben volt divat, ahol csak Sztalin és Molotov elvtárséknak járt ki a nagybetű, s amikor nálunk még egy közönséges cigaretta sem írta a testén ezt a nyegle angol szót, hanem egyszerűen „Daru”-vá lett.

De ki győzné felsorolni s megfelelően jelezni a temérdek nyakaért kifizetést! A jóízűen kívül elsősorban izes bihari nyelvjárásunk tiltakozik a Revue, Central, Corso, Jolie, Boulevard, Gentleman, Hulvald, Hedeka, Julietta, Royal-Lux, Lafayette, Orchidea, Cadeau, Clarisse stb. — az üzlettel rendszerint semmi értelmi vonatkozásban nem lévő elnevezések ellen. Mert vajjon miért kell egy nadrágtartó üzletnek pont Royal-Luxnak lenni?

De a másik oldalon, hatalmas olasz barátaink sem kívánják, hogy egy nagyvárad virágos-bolt éppen San-Remo jelisével ajánlja csokrétaát mert Rozmaring, vagy Muskátlí cím alatt tán még nagyobb gusztussal nyitnák ajtót az egyébként takaró kis virágüzletbe.

Igy jutottunk el hosszú kutyagolás után Londontól San-Remoig. Közben rengeteg idegen állomáson kikötött figyelmű tekintetünk, de csak azon a néhány ismerős, jóhangzású firmán volt jóleső pihenés, amely kicsi, de szilárd fundamentumával már annak a nemes törekvésnek a kezdeményezése, hogy Nagyvárad küllemében is tisztuljon, szépüljön, s minden vonalon magyarrabbá legyen.

KISKUN

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at.

1943
Tipusu
Márkás **Rádió**-ban

vezet

Vacsi és Dobribán

rádió szaküzlete

Kossuth L.-u. 5. Tel.: 27-33

Siemens Philips

Standard Orion

Telefunken

CSALÁDMENTÉS — NEMZETMENTÉS

Fokozott érdeklődés nyilvánult meg a Katolikus Akció második házassági előadása iránt

Dr. Marczell Mihály és dr. Ibrányi Ferenc egyetemi tanárok tartottak előadást a házasság krisztusi és egyházi értelméről

Nagyvárad. Saját tud. Minden várakozást felülmúlt az az érdeklődés, amely a Katolikus Akció előadásorozata iránt megnyilvánult. A sorozat első előadását maga dr. Scheffler János püspök nyitotta meg nagy feltűnést keltő beszéddel, amelyben a polgári házasság bevezetésével járó nagy erkölcsi és nemzeti károkat mutatott rá. Ezzel az alkalommal beszélt dr. Kecskés Pál egyetemi tanár „Isten és házasság” címen a házasság teremtői elgondolásáról. Előadását azal zárta, hogy a következő est alkalmával a házasság krisztusi és egyházi elgondolását fogják ismertetni illusztris előadók az érdeklődő közönséggel.

A sorozat második előadását tegnap este 6 órai kezdettel tartották meg ezuttal a Kereskedelmi Csarnok megújított dísztermében, amelyet megfelelő használati díj fejében engedték át a Csarnok vezetőségének. Az előadáson megjelent Friedler István püspök, dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök, a székelyképtalan tagjai, a teológiai tanári kar, vitéz Góthav Béla vezérőrnagy és felesége, dr. Cziffra Kálmán főispán és még sokan mások a város vezető köreiből.

Az előadást dr. Lestyán Endre prelátus-kanonok nyitotta meg. Megnyitójában megemlítette, hogy a Kereskedelmi Csarnok megújított dísztermét mintegy felavatja ez a keresztény társadalmi esemény, jelezve azt, hogy most már nem csak külsejében, hanem belsőleg is átalakul. Röviden vázolta azután a múlt előadáson elhangzott püspöki megnyitó beszéd és az előadás gondolatmenetét, rámutatva arra, hogy a mostani előadások szervesen kapcsolódnak a már elhangzottakhoz. Hallottuk már, hogy mi volt Isten teremtői gondolata a házasságról. A most következő előadások megvilágítják Krisztus és az Egyház gondolatát és gondoskodását a házasságról. Dr. Lestyán Endre üdvözölte a kiváló előadókat, dr. Marczell Mihályt és dr. Ibrányi Ferenc egyetemi tanárokat, majd felkérte dr. Marczell Mihályt előadása megtartására.

Mit tanít Krisztus a házasságról?

Dr. Marczell Mihály egyetemi tanár ezután költői szárnyalású gondolatmenetben mutatta be Krisztus tanítását a házasságról. Romlatlan gyermeki hittel kell közeledni az Ur Jézushoz s megkérdezni: mit tart Ő a házasságról. Minden ember kérdését

egyesíti és Krisztus elé terjeszti Szent Pál s a feleletet, mint egy hangszóró adja tovább azoknak, akik életelveikre, felfogásukra szeretnék megkapni a jóváhagyást.

Felsorolta ezután a házasságról kialakult vélemények, életfelfogások, gyakorlatok csoportjait: a felületeseket, az érzékiességbe temetkezőket, az állati anyagelvűséget vallókat és a termékenységmentesítőket. Mindezekre és minden ember kérdésére Krisztus felelete Szent Pálnál található meg, aki hirdette, hogy az életben mindenki elhivatottsága útján járjon. Aki ezt az utat követi, Isten parancsának tesz eleget. Szent Pál szerint a házasság élet hivatás, áldozat, szolgálat: az élet szolgálata önzetlenségben. De hivatás, sőt magasabb célokért nagyobb áldozat, több önzetlenséget kíván meg az egyedül maradás, az Istenért vállalt nőtlenység.

Az első elhivatottság tekintetében Krisztus sokszor utalt a teremtésre, amely az élet folytonosságának bölcsőjéül rendelte a házasságot. Krisztus ezt a bölcsőt emelte a szentség magaslatára, mert az élet teljes egészében, a benne rejlő áldozat révén szentség. Ezért nem lehet élettartalom az ösztön kielégítése. Több, sokkal több alkotja a házasság szentsé-

gét: egymás kiegészítése, a kölcsönös segítség és az élet továbbadásáért vállalt önzetlen áldozat. Így érthető a házasság egysége és felbonthatatlansága is, mert az ösztön hullámozó, változó s kielégítése szintén ilyen, de a

Az Egyház őrzi, kifejleszti és megvédi a házasság teremtői és krisztusi értelmét

Ezután dr. Ibrányi Ferenc egyetemi tanár lépett az előadói emelvényre, hogy „Egyház és a házasság” címen megtartsa előadását. Dr. Ibrányi Ferenc először röviden összefoglalta a két előző előadó fejtegetéseinek tartalmát, mivel a házasság teremtői és krisztusi elgondolására épül fel mind az, amit az Egyház tanít, rendel és meghatároz törvénykönyvében. Az Egyház őrzi, kifejleszti és törvényekkel biztosan körülhatárolja a házasság teremtői, (természetjogi) törvényeit, Krisztus megszentelő, szentségre emelő rendelkezéseit. Őrzi és az élet számára könnyen érthető és biztosítható legyen.

Ez az aprópénzreváltás az Egyházi Törvénykönyvben történik meg. Dr. Ibrányi Ferenc ezután világos és égt-

házasság egész tartalma, az életért való áldozat holtig való állandóságot és hűséges kitartást követel. Elég itt csak a gyermekekért vállalt áldozatra utalni.

Dr. Marczell Mihály ezután így fejezte be előadását: Ezeket tanítja a mi Urunk, Jézus Krisztus a házasságról.

Dr. Marczell Mihály egyetemi tanár előadása után Énekes Erzsébet hegedűművész, a Városi Zeneközpont tanárnője játszotta el Beethoven F-dur Románcait és Schubert gyönyörű bölcsődalát Raab Erzsébet zongoratanárnő kíséretével. A közönség lelkes tapsal jutalmazta a kiváló teljesítményt.

hető magyarázatot adott a házassági törvényekről, rámutatva azok mély, isteni törvényeken nyugvó megalapozottságára. Ismertette a házassági szerződés lényegét, lényeges kellékeit, a házasság céljait, tulajdonságait. Eredeti megvilágításban tárgyalta a papi nőtlenesség mibenlétét is.

Sorbavette ezután az egyházi törvénykönyv alapján a házasság tiltó és hontó akadályait, a házasságtörésnél kötelező alakosságokat, majd befejezésül lelkes szavakkal mutatott rá, hogy mit jelent az élet, a közönség, a nemzet számára az Egyház gondoskodása a házasság kérdésében.

A közönség lelkes tapsal köszönte meg a kitűnő előadásokat, amelyek a pápai himnusz eléneklésével értek véget.

Teljesen meggyökerezett az ősi magyar talajon a Bukovinából hazatelepített székelység

Példaadó téli háziipari munkával foglalkoznak a székely asszonyok

Nagyvárad. Saját tud. Az 1943. évi költségvetési javaslat főbb részeivel lapunk főszerkesztője, dr. Paál Árpád képviselő foglalkozott kimerítően. Cikkeiben ismételtelen rámutatott arra, hogy a különféle tárcák keretén belül milyen fontos szerepet játszanak a szociális szempontok. A fegyveres honvédelem mellett teljesen érvényesül a fegyvertelen honvédelem, a magyarság népi elemeinek megerősítése. Ennek a törekvésnek egyik fontos ága a visszatelepítési akció, amely két évvel ezelőtt vett

nagyobb lendületet dr. Bonczos Miklós államtitkár irányítása alatt. A telepítés munkálatairól annakidején sokat írtak az újságok. Főképpen a színes, regényes részleteket ismertették. A már visszatelepített magyarok azóta több, mint egy évet töltöttek a haza édesanyjai keblén. Ezt az időt szorgos munkával töltötték el. A Magyar Közgazdaság érdekes nyilatkozatot közöl dr. Bonczos Miklós államtitkártól a visszatelepített magyarok életéről.

eredményeit mérlegre tesszük s látjuk azt, hogy milyen gyönyörű eredményeket értek el az alig másfél éve birtokolt földeken — amelyeknél talajjavításokra, trágyázásokra szinte alig volt lehetőség. — akkor büszkén mondhatjuk, érdemes volt és helyes volt, hogy éppen a jó bácskai fekete földeken adtunk gyökereket ezeknek a dolgozóknak, szorgalmas, pompás magyaroknak! Az új, székely telepekekről azt híresztelték, hogy nem tudják úgy megművelni a földet, mint az alföldi magyarok. E híreknek nincs alapjuk. Aki ma végigjárja a bácskai rónákon elterülő huszonnyolc székely telepes községet, az saját szemével győződhet meg arról, hogy a székely telepes földjét ritka szorgalommal műveli meg s ha nincs is komoly agrárkultúrája, de eredményekben megközelíti, sőt egyes terményekben felül is múlja az alföldiekét. Konyhakertészetük például az első vonalban áll s elismert dolog, hogy Bukovinában a székelyek voltak a legjobb konyhakertészek.

Mit jelentett 15 ezer dolgozkezu magyar bekapcsolása az ország gazdasági vérkeringésébe?

— A visszapillantás elég örömdetes — kezdte nyilatkozatát Bonczos államtitkár. — 1941. év tavaszán kezdődött meg a telepítési akció s a múlt nyár derekán már tizenötezer magyar vágta be

ásóját a hazai földbe, hogy saját telkén, földjén dolgozhasson. Hogy ez a nemzetvédelmi szempontból felmérhetetlen értékű akció mit jelentett a hazatelepített, de a külföldön rekedt magyarság számára, arról, azt hiszem, fölösleges most szólnom, hiszen annakidején bőségesen kommentálták azt a hírlapok és gyönyörű viészhangja kelt szerte az országban. Inkább arról számolok most itt be, hogy mit jelentett ennek a tizenöt ezer dolgozkezu magyarnak bekapcsolódása az ország gazdasági vérkeringésébe. Jelentette elsősorban a követendő példát, agrárállam vagyunk s büszkék vagyunk, joggal mezőgazdasági kultúránkra s ha a bácskai telepesek termés-

Negyvenhét éven át kell visszafizetni a föld árát

— A földhözjuttatás a következő alapelvek szerint történt: családoként három-három katasztrális holdat osztottunk ki, amihez járult még minden gyermek és hozzátartozó után külön egy-egy hold. További földhözjuttatás-

Márkás órák, ékszerek, disztárgyak

nagy választékban

Arany, briliáns, ezüst beváltás

Ora, ékszer, szakszerű javítás

Viktor Árpád szakképzett órák és ékszerek
Rákóczi-ut 3. Karik gyűtők P. 15.60 grammtá

Legújabb típusú rádiók
Kerékpárok, yarrógépek,
 részlete is. **PALFFY JENŐ**
 Kúhne-terakat
 Mussolini-tér 16. - TELEFON 15-24

ban részesültek azok a gazdák, akiknek földje Bukovinában meghaladta az öt katasztrális holdat. A telepítési akcióval kapcsolatban földosztásban részesültek még a vitézek is, családunkint egy házat és tizenöt katasztrális hold mezőgazdasági ingatlant kaptak. A délvideki hősi halottak hozzátartozói ugyancsak házat és nyolc katasztrális hold földet kaptak.

— A telepeseknek kiosztott házak, házhelyek, valamint ingatlanok, továbbá a kormánybiztosság által beszerzett fel-
 ezereleési tárgyak, gazdasági eszközök, állatállomány értékét negyvenhét éven át kell visszafizetni.

Hogyan történt a te építés?

— A visszatelepítettek egy részét be-
 sűrítettük a székelyek közé, nagyrészüket a Bácskában de a baranyai három-
 ezegben is hat vitézi zárt telepen szá-
 huszonöt családot telepítettünk le hat-
 ezázhatvanöt fővel. A zárt telepek tu-
 lajdonképpen kisközség-magok, amely-
 ken belül a vitézi családok nemzedékei-
 en keresztül fejlődhetnek, növekedhet-
 nek, önálló közigazgatást nyerhetnek
 — egyelőre ugyanis közigazgatásilag a
 közeli nagyközségekhez tartoznak. Azért
 vitézi zárt telepek ezek, mert csak vi-
 tézi családok lakhatják.

Onellátásra rendezkedtek be a székelyek

— A Bácskában vannak azok a fal-
 vak, amelyekre legbüszkébbek vagyunk:
 Fogadjisten, Hadikliget, Hadikszállás,
 Hadiknépe, Hadikföldje, Horthyvára,
 Gyönyörűség nézni ezeket a szép tiszta
 falvakat, csinos házakat, az egészséges
 és munkás életet, amelyet itt tulajdon-
 képpen telepesek teremtettek. Főleg
 ide kerültek székelyeink, kiosztottunk
 itt összesen 1921 főnek 3324 katasztrális
 hold földet, 330 új, 74 régi házat, 32
 tanyát és 17 házhelyet.

— Nem hagyhatom említés nélkül
 háziiparukat sem. *Szinte az onellátásra
 rendezkednek be.* Egész télen át sző-
 fon a székely asszony. Házilag állít elő
 minden szőhető, fonható ruhaneműt,
 anyagot. Sajnos, ezt az értékes téli házi-
 ipari munkát kevés alföldi faluban ta-
 láthatjuk meg. Általában az az érzése
 az embernek, ha ezekben a falvakban
 jár, mintha nem csupán másfél éve,
 de évtizedek óta itt éltek, itt gyökerez-
 tek volna hazatért székelyeink.

— Természetesen — fejezte be sza-
 cait **Bonczos** államtitkár — a telepítési
 akció még korántsem fejeződött be.
 Nagy feladatok várnak ránk ezen a te-
 rületen. Sok magyar földművesember él
 még szerte Európában — Amerikát nem
 is említve. — akik hű fiai az ország-
 nak s akiknek hazatelepítéséhez első-
 cendű nemzeti érdekünk fűződik.

Személyazonossági igazolványt kell felmutatni hálókocsijegyek váltásánál

A Máv. igazgatósága értesíti az ut-
 zóközönséget, hogy a rendkívüli vi-
 szonyok folytán megüvekedett háló-
 hely igénylések kielégítésének, vala-
 mint a hálókocsijegyek eladásának za-
 vartalan biztosítása végett a hálókoc-
 sik használatát újból szabályozta. Eszerint hálókocsijegyeket ezentúl csak személyazonossági igazolás alap-
 ján lehet váltani. A személyazonossá-
 got kívánatra a hálólhely igénybevé-

telekor is igazolni kell. Budapest—
 Nagyvárad—Kolozsvár, valamint a
 Budapest—Nagykároly—Dés—Besz-
 terce viszonylat mindkét irányban köz-
 lekedő hálókocsikra hálókocsijegyek
 7 nappal a vonat indulása előtt elője-
 gyzethetők. Az előjegyzés azonban
 nem biztosít jogigényt a hálókocsi-
 jegy kiszolgáltatására és ezek a háló-
 kocsijegyek csak a vonat indulását
 megelőző naptól adatik ki.

Felhívás a magyar asszonyokhoz a háztartásban található hulladék-papír összegyűjtésére

A m. kir. Iparügyi miniszter Ur
 rendelete alapján felkérlek minden
 háziasszonyt, hogy a háború okozta
 nyersanyag hiány leküzdésére a lakó-
 sokban található régi újságokat, fo-
 lyóiratokat, füzeteket, könyveket, pa-
 pirdobozokat stb. hűsássa a hul-
 ladékpapír-gyűjtő szervezetek útján a
 M. kir. Iparügyi miniszter úr rendel-
 kézésére, hogy az otthon értéktelen
 hulladék-anyagból új papír legyen ké-
 szíthető.

Az összedobott papiros anyagot ké-
 rem az igazolt gyűjtőknek átadni, aki
 kívánatra a hatóságilag megállapított
 ellenértéket megtéríti.

A gyűjtőközönség ellenőrzése céljából kérem, hogy az általuk átadott gyűjtőleveket sajátkezűleg kitölteni és azt is feltüntetni, ha nem lenne átadható hulladékpapír készlete.

Remélem, hogy ezen felhívásom a nagyváradi magyar asszonyok részéről kellő megértéssel fog találkozni és az ország papírszükségletének biztosítása érdekében a háztartásokban található hulladékpapír anyagot a gyűjtőknek rendelkezésére fogják bocsájtani.

Nagyvárad, 1942. november 5.

Dr Soós István s. k.
 polgármester.

SZINHÁZ

Sárga csikó a vasárnapi Csepreghy évfordulón
 A színházi iroda közleményei

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel Lehár Ferenc gyönyörű muzsikájú nagyoperettje, a „Luxemburg grófja” kerül színre filléres hely-
 árakkal. Jegyek: 30 fillértől 170 fillérig.

Bolond Ásvayné, az idény legna-
 gyobb színpadi sikere Kamarás Gyula, a kolozsvári Nemzeti Színház mű-
 vészenek vendégfelléptével kerül színre szombaton este. Gyönyörű ki-
 állítás!

Vasárnap délután negyed 4 órai kezdettel az idény legmulatságosabb operett-újdoncsága, a Száz piros rózsá van a színház. Műsorán olcsó hely-
 árakkal. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Vasárnap este Csepreghy Ferenc születésének 100 éves évfordulója megünneplésére a Sárga csikó nép-

színmű tölti be a színház műsorát. Pompás kiállítás, gyönyörű díszletek! Főszereplők: Márffy Vera, Daniss Győző, Szabó Ernő, Barsy Béla, Pákozdy Ferenc, stb.

Hétfőn este az idény nagy sláger operettje, az Aranysárga falevél kerül színre filléres helyárakkal.

Kedden és szerdán este Bolond Ásvayné, Harsányi Zsolt nagysikerű színjátéka van ismét a színház műsorán.

Előkészületben: Denevér, Strausz János gyönyörű muzsikájú nagyope-
 rettje Kovács Irén felléptével.

HETI MŰSOR:

Szombaton délután: Luxemburg grófja.

Szombaton este: Bolond Ásvayné, bérletszünet

Vasárnap délután: Száz piros rózsá.

Vasárnap este: Sárga csikó.

Hétfőn este: Aranysárga falevél.

Kedden este: Bolond Ásvayné.

Szerdán este: Bolond Ásvayné.

FELHÍVÁS A BÉRLŐKÖZÖNSÉG-
 HEZ! A színház igazgatósága kéri az i.
 t. bérlőit, hogy november havi esedé-
 kes bérletrészüket összegét szíveskedjenek a színház jegypénztárába befizetni.
 Pénztári órák: d. e. 10-től 1-ig és d. u.
 4 óráig.

SPORT

Elindult a NAC Uipestre

Ebben a fordulóban még nem állították össze a NAC csapatát ilyen nagy nehézségek között, mint most. A kolozsvári és válogatott mérkőzések sok sérülést okoztak, úgy hogy Kovács II ki sem bírta heverni bokarándulását s a többi sérült is csak a legnagyobb ápolással jutott annyira, hogy úgy-ahogy vállalhatják a játékot.

Ismét nagy tét forog kockán, tudja ezt a csapat minden egyes tagja, s ha kutatjuk a nagy készülődés okát azonnal rájövünk, hogy kedvenceink két kiadós vereséget szenvedtek már el egymásután a Megyri-úton és most egy kis törlesztés féle is izgathatja fiainkat. A másik oldalról viszont Uipestnek sok csorbát kellene köszörülni a sorozatos pontvesztésekért, így tehát mindenképpen nagy küzdelem várható az úpesteri találkozón.

A NAC előreláthatólag így áll fel: Vécsey — Molnár, Ónody — Perényi, Juhász, Deményi — Halált, Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III. Tartalék: Szurdi.

A csapat délután utazott el Budapestre.

Vasárnapi sportműsor az Erzsébet-ligeti pályán

A NAC távollétében sem marad program nélkül Nagyvárad sportszerető közönsége, mert az Erzsébet-ligeti pályán igen jó labdarugó műsor ígérkezik. Délelőtt 11 órai kezdettel az NMC Törökvs kerületi bajnoki mérkőzésen méri össze erejét a MÁV-val, 2 órakor pedig a NAC látja vendégül a Gyulai TE csapatát, szintén kerületi bajnoki mérkőzésen. Olcsó helyárak mellett reméljük, hogy szép számu közönség fogja végignézni a mérkőzést.

Az érdekelt játékosok a mérkőzés előtt legalább egy félórával jelentkezzenek csapatuk vezetőjénél kint a pályán.

Rövidzárlat a Hungária kávéházban

Nagyvárad. Pénteken délután 4 óra 30 perckor jelentették a tűzoltóságnak, hogy a Hungária-kávéházban rövidzárlatból keletkező tűz támadt. Mire azonban a tűzoltóság kivonult, a keletkező tüzet egy villanyszerelő elfojtotta. Kár nincs.

Orizettbe vett a rendőrség három árdragitót

Nagyvárad. A rendőrség árdragitás visszaélés vétsége miatt pénteken délután orizettbe vette Sipai Rozália, Schwartz Sándor és Pap András szőnakereskedőket, mert a herészénát kilogrammonként áron felül adták el.

FÉRENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYÉTEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belvaros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári arak!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

* Másoknak okozott kárért való szavatosságot a joggyakorlat a nagyközség által nem is sejtett mértékben mindjobban kifejleszti és kiterjeszti és ennek folyamánaképpen bizony a bíróságok sok esetben hoznak súlyos anyagi következményekkel járó kártérítési ítéleteket. Az ily természetű anyagi károsodások ellen szavatossági biztosítással lehet védekezni. Az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybeli: Szent László-tér 2. főgynöksége készséggel nyújt felvilágosítást.

A KULTUSZMINISZTER NYITOTTA MEG AZ ORSZÁGOS KERAMIKAI KIÁLLITÁST. (MTI) Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter megnyitotta az első országos keramikai kiállítást.

Hölgyeket érdekli. Délvidéki harisnya ismét kapható Horváth Károlynál, Hlatky-utca 8.

KINEVEZÉSEK A NAGYVÁRADI ÉS NAGYSZALONTAI BÍRÓSÁGON. (MTI) A Kormányzó Ur az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Nyomárkay István és dr. Földváry József budapesti büntetőtörvényszéki titkárokat a nagyváradi járásbíróvá és járásbíróvá, illetve a nagyváradi ügyészséghez ügyésszé kinevezte. — Dr. Pórtelky Ferenc budapesti központi járásbírói titkár a nagyváradi királyi járásbíróvá és járásbíróvá, dr. Bojtos József tornaljai kir. járásbírói titkár a nagyszalontai járásbíróvá és járásbíróvá nevezték ki.

Ujból meghívta Roosevelt Riós elnököt. Buenos-Airesből jelentik: MTI A Német Távirati Iroda jelentik: A chilei kormány főtájkára megerősítette azt a hirt, hogy Roosevelt elnök újból meghívta Riós chilei államfőt washingtoni látogatására. Riós a meghívásra azt válaszolta, hogy addig nem határozhat, amíg a Washingtonban jelenleg folyó megbeszélések eredményeit nem ismeri.

MINISZTERTANÁCSOT TARTOTTA A FRANCIA KORMÁNY TAGJAI. Vichyből jelentik (OFI): A francia kormány tagjai pénteken délben minisztertanácsra ültek össze. Laval beszámolt az általános helyzetről és ennek keretében tájékoztatta a minisztereket a madagaszkári helyzetről. Hangsúlyozta, hogy a védők kiérdemelték a haza teljes elfoglalását.

Hat ingatlant venni vagy eladni akar, úgy forduljon bizalommal
Pintér János eng.
 ingatlanforgalmi irodához
 Hitler Adolf u. 13. — Tel. 1400. 1040.

A BAROSS SZÖVETSÉG HÁZI DIVATBEMUTATÓJA Rákóczi-út 12. szám alatt folyó hó 8-tól 10-ig naponta reggel 9 órától este 9 óráig díjmentesen megtekinthető. Elnökség.

JAPAN TILTAKOZOTT AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK BARBÁR BÁNÁS-MÓDJÁ ELLEN. Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: A japán külügyminiszterium nyilatkozatot adott ki, amelyben ismételtlen tiltakozik az ellen a bánásmód ellen, amelyben az Egyesült Államok és Kanada hatóságai részesítik a japán polgári internáltakat.

ZSEBTOLVAJ GARÁZDÁLKODIK A PIACÉTEREN. Nagyvárad. Saját tud. Perlmann Etus nagyváradi gyári munkásnő jelentette a rendőrségen, hogy a piacéteren ismeretlen egyén ellopta 120 pengőt tartalmazó pénztárcáját. A zsebtolvaj kézrekerítésére megtették a szükséges intézkedéseket.

Modern BUTOR olcsón kapható MEZEINÉL
 Szabadság-utca 12. és Szacsav-utca 48. Hálók, kombinált szobák előszobák, konyhák.

KETTŐS SZERELMI DRÁMA EGY BORSODMEGYEI KÖZSÉGBEN. Miskolcra jelentik: Cserépfalva községben november másodikán holtan találták a falu egyik legszebb leányát, a 18 éves Kákosi Irént. A vizsgálat megállapította, hogy gyilkosság áldozatául esett a leány. A gyanu Márton Károlyra, a leány udvarlójára irányult, aki eltűnt a faluból. Tegnap egy ismeretlen ember a vonat elé vetette magát, amely kettévágta az öngyilkost. Megállapították, hogy az öngyilkos azonos Márton Károlyval, a gyanusítottal.

Téli kesztyűt, férfi gyapjú harisnyát, Jaeger alsónadrágot olcsón vehet Horváth Károlynál, Hlatky-utca 8.

Temetések. Linczinger Sándor postafőtiszt 37 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a Haller-kápolnában. — Lener Ilonka elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Steinberger kápolnában. (Erdélyi „Concordia“.)

MEGNYILT Kiss János gyapjúszövetekben dusan felszerelt áru raktára
 Szent László-tér 5. szám. (Pável u. sarok)

GYERMEKGONDOZÓNYI TANFOLYAM Sok év közben érdeklődőt ez uton értesíti a budapesti m. kir. állami gyermekmenhely igazgatósága, hogy 18—30 éves, legalább 4 polgári végzettségű, egészséges nők részére, a budapesti menhelyen újra 2 éves tanfolyam kezdődik. Elvégzése nyugdíjjal jár, gondozónő, főgondozónő, gazdasági gondozónő stb. alkalmazás lehetőségét adja 16 magyarországi menhelynél, sok csecsemő és gyermek-kórházban vagy szanatóriumban. A növendékek bennlakók, ellátás, lakás, mérsékelt térítés ellenében, illetőleg az ingyenes hallgatók havi 28 pengő 50 fillér ruhasegély folyósítása mellett. Részletes felvilágosítást a budapesti gyermekmenhely igazgatósága ad.

HÁZIASSZONYOK, FIGYELEM! Tudatjuk a kedves háziasszonyokkal, hogy a Róm. Kat. Növédő Egyesület Leányotthonát és elhelyező irodáját Pray György-utca 5. szám alá helyezte át. Bejárat az utcáról. További szíves támogatását kéri munkájában az Elnökség.

KORONA Filmszínházban
 Jakoby világhírű operettje nyomán
Leányvásár
 Szeleczy, Sárdy, Kiss Manyi, Latabár, Vaszary

UJABB ÁRDRÁGITÓT VETT ÖRIZETBE A RENDŐRSÉG. Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség őrizetbe vette árdrágító visszaélés miatt Márk Zeigmond nyugalmazott törvényszéki altiszt, nagyváradi lakost, azért, mert a lakásán nagyobb mennyiségű lisztet és cukrot halmozott össze és azt áron felül árultotta.

Modern BUTOR olcsón kapható MEZEINÉL
 Szabadság-utca 12. és Szacsav-utca 48. Hálók, kombinált szobák előszobák, konyhák.

LEGYUNK JÓ GAZDÁK címmel írt vezetőcikket Fekete Zsigmond ezüstkalászos gazda a Magyar Föld legújabb számában. A magyar falu képes hetilapja az idei termésű napraforgómag átvételéről, a jó fejőstehénről és a gyümölcsösökben végzendő téli védekezésmunkáról közöl értékes szakcikkeket. Érdekes képeket számol be a mátészalkai és mezőkövesdi aranykalászos gazdaavatásról és a tolvajostetői legelőminta gazdaságról. Ismerteti a szerződéses sertéshizlalást és a tojás eltevését. Elbeszéléseket, verset, háborús képeket, kisgazdák cikkeket, rendeleteket, piaci és vásári árakat és sok más, érdekes cikket és képet találunk benne. Kapható az újságárusoknál és az IBUSZ-pavilonokban. Mutatványszámot küld a Magyar Föld kiadóhivatala: Budapest, VII. Erzsébet-körút 7.

Meleg női nadrágok, fehérneműk még jó minőségben olcsón vásárolhatók Horváth Károlynál, Hlatky-utca 8.

Rendelet a gépjárművek fénycsökkentő berendezéséről

A nagyváradi rendőrkapitányság vezetője, dr. Horváth György rendőrőrnagy, tegnap az autók fénycsökkentő berendezésének helyes alkalmazásáról a következő rendeletet adta ki:

A 128—1942. N. M. sz. rendelet rendelkezései szerint további intézkedésig minden gépjárműnek fénycsökkentő lámpaberendezéssel kell rendelkeznie. A fénycsökkentő berendezést még nappal is jókarban és használható állapotban a gépjárművön kell tartani és azt a közbiztonsági közegeknek felszólításra fel kell mutatni. A fénycsökkentő berendezést a lámpára csak a mindenkori elsőfőtűzés idő tartamára kell felszerelni.

Oldalkocsival el nem látott motorkecskár, valamint kerékpár hátsó éárhányójának végét 20 centiméter hosszúságban és a éárhányó teljes hosszúságában fehérre kell festeni. Ez a rendelkezés a fényvisszaverő (prizma) felszerelésének kötelezettségét nem érinti.

Őszinte mozikritika

Halálos csók

— A Belvárosi Mozgó bemutatója —

Karádi-film s ez már önmagában biztosítja a sikert. A népszerű film-csillagnak testére-lelkére szabták ezt a darabot a szerzők: Zsigray Juliánna és Kalmár László. Ki játszhatja benne minden démoni képességét, szenvedéshet és kitörhet, enyeleget és zokoghat, s élénkelhet egy dalt azzal a karádkataláni bűgással, amely ennek a nagyon tehetséges és mutatós művésznőnek talán a legegényibb és legmegkapóbb sajátossága. Fialat leányt alakít, akibe szerencsétlen véletlenek szörnyű félelem-komplekszumot sűrűsítettek. Azt hiszi, hogy mindenkinek meg kell hálnia, akít ő szeret, akít ő megcsókol. Rettentő varázslat hatása alatt él s nem mer többé szeretni senkit. De a szerelem mégis jelentkezik, a kitűnő Nagy István hozza, aki egy fiatal orvost alakít s a fájdalmas rögeszmétől megszálott leány nem tud kitérni előle. Vergődése és végül csodálatos gyógyulása alkotja a darab cselekményét, romantikus bonyodalmakkal, amelyek során gyönyörű képek peregnek a vásznon. Egy várkastély ötszáz évvel ezelőtti életének jelenetei és hangulatai vetődnek elénk, bolthajtásos folyosók, kripta, varázsló és egy hosszú percekig tartó párviadal, amelyet Karádi vív a délceg Perényivel. Minden szépsége és érdekessége mellett is gyermetszegn és ponyvaszerűnek tunik a darab a regényes fordulat, de a végén egy teljesen váratlan meglepetés, amelyet nem szabad elárulni a darabot nem ismerők előtt, megnyugtatója a nézőt a szerzők komoly művészi szándékai felől. Izgalmas lebilincselő, nem mindennapi film. (*)

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük a „MAGYAR LAPOK”-ot

Őszi férfikalap ajándékok
 Szántaynál
 Bazárépület — Színházoldal
 Kalapjavító gyáriag

Kiknek fellebbezéseit tárgyalja csütörtökön az I. sz. adófelszólamlási bizottság

Sámuel Béla fogmüves Kapucinus u. 15. Weiszberger Adolf ügynökség gr. Csáky u. 17. Dr. Deutsch Endre orvos Ritoók Zsigmond u. 17-a. Dr. Grünberger Zoltán orvos Hlatky Endre u. 19. Jakabovits Sándor fogász Mussolini-tér 14. Dr. Stolcz Olga fogorvos Luther Márton u. 3. Löwinger Jenő fogorvos Luther Márton u. 3. Mandel Endréné kozmetikus Széchenyi-tér 1. Földes Ilona kozmetikus Rimanóczy u. 5. Weisz Imréné fűszerkereskedő Várház u. 61. Kalmár Armin szatócs Tisza Kálmán-tér 1. Trebits Menyhért szatócs Hlatky Endre u. 5. Földesi Lajos fűszerkereskedő Cséplő P. u. 7. Weissmann József fűszerkereskedő Luther Márton utca 20. Izsák Márton volt fűszerkereskedő Szabadság u. 2. Vajda Andrásné fűszerkereskedő Deák Ferenc u. 2. Adámszky Andor szatócs Timár u. 4. Eisele Sándor hólgyfodrász Ritoók Zsigmond u. 41. Jurovits Mór Miklós fodrász gróf Batthányi Lajos u. 20. Grósz Albert fodrász Jókai Mór u. 20. Koszta Erzsébet és Ilona bodega Berkovits u. 40. Popovits Mihály vendéglős Lakatos u. 2. Balogh Sándor vendéglős Szacsavay u. 32. Klein Lajos borpince Zárda u. 2. Sighet György bodegás Varosliget u. 13. Papp Lajos italmérő Hlatky Endre u. 14. Rosenberg Dezső Dávid vendéglős Várady Zsigmond u. 68. Varga János fűszerkereskedő Kaszárnya-tér 1. Chaim Berkovits M. pék Várház u. 11. Kohn Rudolf cukrász Pece u. 14. Toncz András cukrász Rimanóczy utca 4. Özv. Fischer Ferencné kenyérüzlet Szacsavay u. 46. Balogh Ferenc pék Huszár u. 18. Singer Ferenc lakatos Szilágyi Dezső u. 6. Török Ferenc lakatos gróf Csáky u. 11. Hersckó Ferenc cipőkereskedő Beóthy Ödön u. 24. Steiner György mészáros Aulich Lajos u. 13. Steiner Sándor és György hórkereskedő Aulich u. 13. Grósz Mór cipőkereskedő cipőfelsőrészkesztő Szabadság u. 8. Bleier Salamon cipőfelsőrészkesztő Szabadság u. 8. Kovács András csizmadia Szacsavay u. 25. Albert János cipész Pál u. 24.

1942. november 13-án:

Istvánffy József erdőmérnök Kapucinus u. 13. Löwinger Márton író Szacsavay u. 39. Kaufmann Náthán rabbi Várady Zsigmond u. 36. Hager Chaim Mayer rabbi Várady Zsigmond u. 3. Hühsmann Izidor hitoktató Szacsavay u. 45. Grósz Géza ker. ügynökség Nagy Sándor u. 11. Hermann Árpád né nőikalap készítő Bethlen Gábor u. 16. Goldmann Lipót ügynök Lakatos u. 10. Schönberger Jenő ügynök Bulyovszky u. 8. Rosenberg Jenő ügynök Rulikovszky u. 12. Schreiber Sándor ügynök Arany János u. 3. Alföldy Károly ügynök Aulich Lajos u. 10. Weinberger Ernő ügynök Bulyovszky u. 10. Blau Miklós ügynök Szeptember 6. u. 10. Lindenfeld József rövidárkereskedő Várady Zsigmond u. 8. Malek Márton üzletszerző Liliom u. 4. Weisz Sándor ügynök Rulikovszky u. 10. ez. Weisz Bernát utazó Lázár Vilmos u. 8. Kufnerstein Testvérek textilnagykere-

kedő Zápoly u. 1. Ganz Géza textilkereskedő Mussolini tér 10. Özv. Kelemen Sándorné textilkereskedő Szma- zsenka u. 4. Eder Abraham textilkereskedő Szeptember 6. u. 75. Weiszmann József tollkereskedő Várház-u 12. Özv. Pethő Imréné tollkereskedő Baross u. 2. Herschkovits Mózes tűzifakereskedő Szabadság u. 9. Rein Sándor fakereskedő Nagy Sándor u. 4. Schwartz Ró-

za kötöttárkereskedő Nagy Sándor u. 4. Glück Gyula villamossági cikk Szacsavay u. 22. Farkas Dávid kereskedő Zárda u. 13. Farkas József terménykereskedő Rimanóczy u. 5. Leel-Ósny György bérautós Csengery u. 25. Kerekgyártó Lajos szikvizgyár Lakatos u. 23. Goldhammer Albert eszenckészítő Jókai u. 17. Révész Berta szőnyegszövő Ritoók Zsigmond u. 37. Neumann Lajos szőnyegszövő Ritoók Zs. u. 37. Brünner Adolf tehenész Kaszárnya u. 4. Brünner Adolf nyomdász gróf Csáky u. 3. Özv. Blum Zsigmondné művirágkészítő Szondy u. 4. Rotenberg Martonné könyvtáros Sztaroveszky u. 44. Bárány Sámuel ruhata- ros Magyar u. 27.

Zenél a Hungária

Tisztelettel közlöm Nagyvárad és Biharmegye közönségével, hogy a Magyar Radióból is jól ismert budapesti cigányprimást, Bihari Bélát és zenekarát a Hungária kávéház és étteremhez sikerült leszerződtetni.

Bihari Béla cigányprimás és kiváló zenekara ma, szombaton este mutatkozik be a Hungária közönségének.

Bihari Béla cigányprimás és zenekarának leszerződtetésével is kedveskedni kíván a Hungária Nagyvárad város kiváló vendéglátó üzeme. Szolid polgári árak. Elsőrendű ételek és italok. Előzékeny kiszolgálás. Estéknént cigányzene.

Tisztelettel:

Peteásavits Aczád
a Hungária tulajdonosa.

Pontosan meg kell jelölni a csekken befizetett adó rendeltetését

Jelentkezzenek a múlt évben csekken fizető adózók

Nagyvárad thj. város adóhivatalától 10401—1942. adóhív. szám alatt az alábbi hirdetés érkezett:

Felkérem a város adófizető közönségének alább felsorolt tagjait, hogy az 1941. évben a városi adóhivatalhoz csekkbefizetési lapon küldött és alább felsorolt összegek rendeltetési célját 8 napon belül sajtó érdeklőkben közöljék akár írásban, akár szóbeli úton, mert el-

lenkező esetben nem áll módjában a városi adóhivatalnak az elszámolás helyes megejtése. Személyes bejelentés esetén a szükséges felvilágosításokat Szentos Imre I. o. adótitest adja meg (városháza, földszint 25. sz. szoba).

Nagyvárad, 1942. november 3.

Dr. Bálteky Gyula s. k. városi tanácsnok, pénzügyi közigazgatási tanácsadó.

Kiknek kell jelentkezni?

Jónás Sámuel 13.60 P. Nádler Testvérek 15.17 P. Kun László 63.76 P. Weisz Kálmán 16.58 P. Adonyi 3.32 P. Hajnal Árpád 14.51 P. Ekstein Artur 3.49 P. Gyenes József 12.63 P. Mendelsohn Lajos 6.56 P. Rosenzweig és Fried 25.21 P. Lengyel Béla 8.76 P. „Königs-Cromos” vegyipari 6.38 P. Nagy Béni Békéscsaba 17.33 P. Textilana Kramer 36.80 P. Kertész Márk 81.01 P. Lengyel Béla 4.38 P. Freiburger Jakab 0.10 P. Klein Gizella 0.21 P. „Coloris” Fes-

ték behozatal 17.77 P. Wittenberg Béla 1.72 P. Heller Emil 1.76 P. Kohn Ferenc 12 P. Ábrámovics Rudolf 12.32 P. Kolliner M. 4.46 P. Textila Kramer Ödönné 3.83 P. Ragasztóanyag Ipar 10.38 P. Tausig Ferenc 18.22 P. Minerva r. t. 63.39 P. Friedmann és Moskovitz 2.81 P. H. M. könyvterjesztő 0.87 P. Spitz Gyula 0.30 P. Steiner M. Albert 8.13 P. Magyar Államvasutak 4.10 P. Károlyszky Sándor 16.51 P. Megyesi Kálmán 15.70 P. Steiner Albert 3.68 P.

Keresünk azonnali felvetelre felügyelőt
ővadeskal. Ajánlatokat személyesen Nagyvárad Husiparosok Szövetsége Közveg-hid. sérünk.

M. kir. postaigazgatóság 10.60 P. Antonics Ferenc 0.08 P. Trieszti Ált. Bizt. 8.16 P. Goldstein Sándor 0.51 P. Hazai Ált. Bizt. 0.77 P. Angló-Danubia Biztosító 3.88 P. Feldmesser Mátyas 1.25 P. Hertz Mózes 6.80 P. Hornyánszky és Rédl 10.25 P. Magyar-Holland Bizt. 32.25 P. Fonciera Ált. Bizt. 1.43 P. Salvator Kőtszergyár 23.60 P. és 7.25 és 105.60 P. Zimmermann Gábor 14.59 P. Celluloid Kefegyár 13.45 és 7.81 P. Goldstein Sándor 4.42 és 0.19 P. Konitz Iván 11.49 P. Faragó Antal 10.82 P. Erzmann Kerámia 261.30 P. Vegyi és Élelmiszer Ipari rt. 19.25 P. Aján Jenő „Globus” 35.02 P. Delek Béla 4.67 P. Magyar-Oalsz Bank 2.23 P. Bokán József 16.53 P. Braun Andor 12.48 P. Matahi 8 P. Ekstein Andor 36.05 P. Farbenblum Emil 7.04 P. vitéz Szentvári László 6.70 P. Szemes Imre 0.56 P. dr. Réti Ignác 20 P. Weisz Ignác 31.40 P. Székely Gyula 36.67 P. „Duna” Ált. Biztosító 5.45 P. Schramm Kristóf 13.67 P. Óbudai Keményítőgyár rt. 2.82 P. Rosenzweig és Fried 4.86 P. Broták János 4.53 P. Horváth Frigyes 1.68 P. Magyar Nők Lapja 8.23 P. Braun Sándor 2.24 P. Dávid Sámuel 20 P. Porczán Teodor 75 P. Polls és Társa 0.83 P. Strossmann Testvérek 2.82 P. Erdélyi Ker. Ügynökség 15 P. Spitzer Vilmos 0.70 P. Németh Károly 1.95 P. Barna Sándor 0.45 P. Marschalkó Leó 0.57 P. Geiger Adolf 8.72 P. Erdélyi Ker. ügynökség 12.79 P. Hegedüs Frigyes 11.54 P. Kuglis és Leopold 6.57 P. Textilana Krámer Ödön 0.61 P. Berger és Társa 53.36 P. Horváth Imréné 5.55 P. Kaufmann Kálmán 3.09 P. Andrcényi Zsigmond 23.05 P. Brenner Ignác 505 P. Grósz Sándor 5.54 P. Schönfeld Ernő 9.74 P. Deutsch József 3.85 P. Grünberger Zsigmond 3.25 P. Kreisel Lajos 1.48 P. Sipos Imre 2.60 P. Salvator kőtszergyár üzem 6.75 és 53.63 P. Ullmann Miklós 3.04 P. özv. Kohn Miksáné 33.33 P. Heller és Deutsch 3.19 P. és 3.92 P. „Coloris” Salamon 17.34 P. Kertész Márk 4.55 P. Nemzetközi gépkereskedelem 36.46 P. „Jetti” sorjegyárúító 0.83 P. Járásbírói letét (Paul) 626.65 és 9.45. összesen 636.10 P. Kauffmann Kálmán 3.94 P. Paszta Anna 20.30 P. Vegyi és Élelmiszer Ipar r. t. 3.07. és 89.45 P. Gerő Mór 0.50 P. dr. Hámosi Frigyes 0.50 P. Fisch Zsigmond 11.86 P. Freund Adolf 2.21 P. Hámosi Ferenc 10.96 P. Joss és Löwenstein 99.60 P. Központi Illetmény Hiv. 3.50 P. Delek Béla 5.36 P. öfj. Pálffy Jenő 0.25 P. Krámer Ödön 5.21 P. Löblé Hermann 1.62 P. Laár József 4.60 P. Hornyánszky és Rédl 14.37 P. Deák Lajos 0.16 P. Pankor B.-pesti cég Vilmos császár-út 3.30 P. Singer és Wolfner 1.52 P. Berger Dániel 114.70 P. Pankó László 4 P. Hornyánszky és Rédl 1.04 P. Pogány Elemér 4.68 P. Barom József 6.02 P. Huszár Lajos 7.15 P. Bernáth Béláné 6.12 és 55 P. Kisvási János 14.50 P. Blum Izsák 9.18 P. Szász József 21.97 P. Averarius Karlov 77.11 P. Kozma Imre 2.74 P. Kovács László 0.44 P. Horváth Gyula 13.46 P. Ullmann Miklós 1.75 P. Kiss László 26.60 P. Lodos Sándor 3.54 P. Klein Mihály 0.36 P. Markovits Miklós 603 P. (Folytatjuk.)

Tiszta gyapjú szövetek. kabátanyagok, bélesárak, diszmagyar-ruhaszövet legelőnyösebb beszerzési forrása

Hoffmann András szövetkereskedő
Rákóczi ut 2. Telefon 13-19

Norvégiából kitiltották a zsidókat

Quisling miniszterelnök újra életbeléptette a liberális szabadkőműves uralom által eltörölt alaptörvényt

Norvégiában már a XVII. század végén létezett egy olyan törvény, amely a zsidóknak megtiltotta, hogy jóváhagyás nélkül az ország területén tartózkodhassanak. Ezt a tiltó rendelkezést 1687-ben adták ki és az V. Keresztély-féle alaptörvény 3. könyve 22. fejezetének 2. paragrafusa a következőkben adja:

„Egyetlen zsidónak sem szabad a birodalom területére lépnie, vagy pedig a király külön kísérelével nélkül mutatkozni. 1.000 birodalmi tallért fizet büntetéképpen minden személy, aki az előírt kísérelével nélkül jön az országba. Mindazok, akik a zsidókat feljelentik és azokra a királyi hivatalnokok figyelmét felhívják, félszáz birodalmi tallér jutalomban részesülnek.

Ez az 1687-ből származó tilalom nem az első zsidóellenes törvény volt Norvégiában, mert Szent Olaf már 1025-ben megtiltotta, hogy nemkeresztények az országban tartózkodjanak.

Amikor Norvégia a XIV. században Dániával egyesült, ugyanezek a törvények voltak érvényben mindkét ország számára.

Megjelennek az első zsidók

A fennálló tilalmak ellenére 1734-ben három zsidó bukkant fel Tönsbergben, hogy fennálló követeléseit behajtsa. Amszterdamból származóknak adták ki magukat és azt mondták, hogy szabad beutazásuk van az országba. Az 1670. december 14-iki királyi deklarációra hivatkoztak, amely szabad beutazást engedélyez azoknak a portugáliai zsidóknak, akik Amszterdamban, Hamburgban, vagy Glückstadtban laknak. Ennek ellenére — mivel nem rendelkeztek kísérelével — letartóztatták őket és mindhármukat 1.000 birodalmi tallér pénzbüntetésre, valamint 30 tallér perköltségre ítélték. A pénzbüntetést azonban elengedték nekik, mivel kötelezték magukat arra, hogy az országot nyomban elhagyják és a hollandiai zsidókkal közlik, hogy a zsidóknak — királyi kísérelével nélkül — tilos Norvégiába utazniok.

Az Eidsvold-ban tartott 1814-i birodalmi gyűlés által készített törvényjavaslatban már leszögezték a későbbi konstitúció alapelveit, melyeknek 8. pontjában a következő fejezetet helyezték kilátásba a zsidókra vonatkozóan:

„Az evangélikus-lutheránus vallás az állam és a régens vallása. A többi vallások teljes szabadságot kapnak vallásuk és szokásaik gyakorlására, de a zsidók továbbra sem léphetnek be a birodalom területére.”

A norvég alaptörvényeknek a zsidókra vonatkozó 2. paragrafusát az 1814 május 4-én Eidsvoldban megtartott birodalmi gyűlésen 94 szavazattal 7 ellen végül is elfogadták. Ez a paragrafus a következőket foglalja magában:

„Az evangélikus-lutheránus vallás marad a hivatalos állami vallás. A lakosságnak az a része, amelyik

est a hitet vallja, köteles gyermekeit is ugyanazon hitben nevelni. A zsidókat továbbra is kizárjuk a birodalomból.”

Ezzel tehát megtiltották a zsidó bevándorlást Norvégiába.

Aknamunkát kezdenek a zsidóbarátok

1839. május 12-én egy altonsi zsidó megkísérelte, hogy Krisztianában (most Osló) az ország területére lépjen. De mivel kísérelével nem volt, azonnal vissza kellett utaznia, anélkül, hogy norvég területre tehetne volna a lábát.

Ezt az esetet a norvégiai zsidóbarátok arra használták fel, hogy a norvég alaptörvényeknek a zsidókra vonatkozó 2. paragrafusát támadják és annak eltörlését követeljék. Henrik Wergeland, a zsidóbarát norvég, akinek atyja még egyik legbuzgóbb ellenzője volt a norvégiai zsidó bevándorlásnak, Söreusen képviselő által 1839 június 28-án javaslatot terjesztett a storting elé, amely a norvég alaptörvény 2. paragrafusa utolsó bekezdésének törlését célozta. Ennek a javaslatnak az 1842-ben összehívandó legközelebbi képviselőházi ülésen kel-

lett tárgyalásra kerülnie.

Időközben Wergeland és hívei buzgó tevékenységet fejtettek ki a zsidók érdekében. Egész kört alakítottak a hasonló gondolkozású norvégekből és különösen a storting képviselőit igyekeztek a zsidók érdekében befolyásolni. Wergeland ezenkívül 1841-ben egy százoldalas füzetet adott ki, amelyben a legmelegebb hangon pártfogolja a zsidókat. Ennek az ajánló iratnak a következő címet adta: *„Tanulmány a zsidó ügyben és alátámasztása annak a javaslatnak, amely a norvég alaptörvény 2. paragrafusa utolsó bekezdésének eltörlését célozza.*”

Wergeland írásában azt a hazug állítást hozta fel, hogy Norvégia Spanyolországgal együtt Európa legelmaradottabb országa, mert a zsidókkal szemben intoleráns magatartást tanúsít. Magaértálta a többi európai országokat, amelyekben a zsidók *„egyenlő polgári jogokkal rendelkeznek és minden hivatal, tiszttség és méltóság egyformán elérhető számukra.*” Ezeket az országokat, amelyekben a zsidók már megkezdték vérszelvény aknamunkájukat, példaképpül állította oda a norvég nép elé.

1842. szeptember 9-én került a ja-

vaslat szavazásra a norvég képviselőházban. Mivel különösen a paraszti képviselők a javaslat ellen szavaztak, a képviselőház elutasította azt. Wergeland annyira ment arcátlanságában, hogy megjelent a stortingban és ott a képviselők között röpcédulákat szórta, hogy a zsidók javára befolyásolja őket. Wergeland a szavazás reggelén a „Den Constitutionelle” című lapban cikket írt, amelyben javaslatának igyekszik megnyerni a képviselőket. A javaslatot a nagy zsidóbarát propaganda ellenére elutasították. Egy nappal később, 1842. szeptember 10-én Wergeland azzal a kéressel újította meg javaslatát, hogy azt a legközelebbi képviselőházi ülésen ismét bocsássák szavazatra. Wergeland és a mögötte álló körök bíztak benne, hogy a fokozott zsidóbarát propagandatevékenység segítségével mégis keresztülviszik a képviselőházban.

1845 július 12-én halt meg Wergeland. 1847 október 22-én a zsidók Stockholmban emlékművet állítottak Wergelandnak. A Wergeland-féle propaganda már gyümölcsöt is hozott, mert az emlékmű felszentelésénél többek között Due norvég államminiszter, Sprengporten báró főhelytartó, Skogmann, a kereskedelmi testület elnöke és Hamilton postafőigazgató is résztvettek. Az emlékművet később Krisztianába (Oslóba) vitték és ott 1849 június 17-én leplezték azt le.

1845 szeptember 9-én került a Wergeland-féle javaslat másodsorára a storting elé, de akkor szintén elutasították. Ekkor Daa államrevizor és képviselő tette magáévá a javaslat ügyét és a következő képviselőházi ülésre ismét szavazásra tűzték ki azt. 1848 augusztus 10-én harmadszor is elutasították a javaslatot.

Megnyílik a kapu a zsidók előtt

Sajnos, időközben ismét akadtak olyan norvég képviselők, akik annyira megfélemltek a becsületről, hogy a zsidó ügyben exponálták magukat. 1848 augusztus 14-én H. Holmboe, D. B. Juell és Carl Konov képviselők ismételték javasolták, hogy a zsidóknak tilos a birodalom területére lépni” törvényszakszót helyezték hatályon kívül. 1851 június 13-án tárgyalta a storting ismét ezt a javaslatot, amely ez alkalommal keresztül is ment.

1851 július 21-én I. Oszkár svéd-norvég király elismerte az alaptörvény ilyen megváltoztatását.

1851 szeptember 21-én törvényesen jóváhagyták a zsidók szabad belépését Norvégia területére. E törvény alapján 1852 őszén vándoroltak az első zsidók Norvégiába. 1867-től kezdve már saját temetőjük volt a zsidóknak Krisztianában. 1899-ben érkezett az országba az első rabbi dr. Aschkenaze és 1919—21-ben Krisztiania központjában már felépítették a zsidók az első zsinagógát.

A krisztianiai zsidó hitközségen kívül Trondheimben is volt zsidó hitközség. Ott a hetvenes évek végén kezdődött meg a zsidók bevándor-

Bevonult a kishugom

Kishugom, aki most töltötte be a 17-ik évét s csak az elmúlt nyáron lépett ki az iskola padjából, egy szép napon — sok hete már annak — azelőtt váratlan kéressel lépett meg, hogy járjak utána: hogyan lehetne ő vöröskeresztes apólonó. Mert neki minden vágya az, hogy a hazai szolgálata. Csak az édesanyjának ne szólnak a dolgról semmit, mert az ellemezné a dolgot.

Megígértem neki közbenjárásomat, de — őszintén megvallva — nem tudtam szívesen vállalni a dolgot, mert túl fiatalnak és tapasztalatlanoknak láttam még arra, hogy ilyen súlyos felelősségteljes szolgálatot vállaljon. Csöndben tehát inkább az édesanyja kívánságát támogattam, aki itthon valami kényelmes, polgári állásban, közhivatalban szeretne volna elhelyezni dolgozni vágó kisieányát.

Sok közbenjárás, kilincselés, kopogtatás után sikerült is annyit elérnie, hogy ideiglenes minőségben bekezdte a kisleány az egyik közhivatalba. Kishugom azonban nem örült ennek. Titokban megsugta, hogy ő továbbra is csak honvédelmi szolgálatra vágyik, míg közben az édesanyja minden követ megmozgatott, hogy a közhivatali állásba való kinevezését elérje.

Telt az idő s a kishugom egyszerűen csak ismét megjelent nálam régi kérelmével. Ekkor már könnyebb volt a dolgom, mert történetesen éppen aznap jelent meg a felhívás a női honvédelmi szolgálatra való jelentkezésre. Ebben már örömmel segítségére voltam, mert erre a szolgálatra fiatal kora és tapasztalatlansága ellenére is alkalmasnak tartottam. Leirhatatlan volt az öröme, amikor ezt közöltem vele.

s mindjárt az első napon, szinte elsőnek jelentkezett a „sorozó” irodában. Azóta ismét néhány hét telt el s kishugom egyre türelmesebbül kérdezté: mi lesz már az ügyével, mikor hívják be végre az annyira óhajtott honvédelmi szolgálatra?

Tegnap aztán felvittát a várva-várt örömnappal! Kishugom megkapta katonai behívóját azzal, hogy még az éjszaka utáznia kell Kolozsvárra. Leirhatatlan volt az öröme, s pillanatig sem gondolt arra, — ami az édesanyja szívét határoltán, aggodalommal töltötte el — hogy soha életében nem utazott egyedül, szülői felügyelet nélkül, még lényes nappal sem, hát még éjszaka, vaksötét vonaton. S a kisleányból egyszerre nagy leány lett. Főlényben biztossággal igyekezett megnyugtatni az aggódó anyát, s amikor az, nápközi hivatali eloglaltsága után, a késő esti órákban, sütni-főzni akart számára, kedves humorral, az őszinte belső meggyőződéssel mondta: — Nem kell az egy katonának!

Volt aztán persze ugratás is. Jómagammal azzal próbáltam ijesztgetni, hogy lenyírják kopaszra. Mindezek fölött azonban elnéző mosollyal tért napirendre s a legteljesebb nyugalommal készült az első, önálló útra.

S a kishugom elindult — életében először szülői felügyelet nélkül, — vaksötét vonaton a világítatlan éjszakába, ismeretlen város felé. Ő azonban vakító világosságot látott maga körül, mert a lelkében magasan lobogó titokzatos láng tündöklő fényvel világította meg előtte a célt: a haza szolgálatát.

(M. F. V.)

Kis ömbölyvü és lapos
ELEM KAPHATÓ
Mózes villamosági szaküzletben
Hlatky Endre utca 15. sz.

1890 óta egyre nagyobb méreteket öltött a zsidó beözönlés Norvégia területére. A XX. században aztán egészen hatalmas ütemet vett a zsidók térhódítása. Különösen a lengyelországi és galíciai zsidóüldözések után menekült sok zsidó Norvégiába. 1933-tól kezdve pedig a Németországból menekült zsidók telepedtek meg nagyszámban Norvégia területén.

A norvég nép akkor követte el történelmének egyik legnagyobb hibáját, amikor 1851-ben hatálytalanította a zsidók beutazására vonatkozó tiltó törvényt, mert ezek, — mint minden országra — Norvégiára is csak bajt zúdítottak. Norvégiában is fontos hatalmi pozíciókat szántak meg a zsidók az idők folyamán, amelyeket önző módon a saját javukra és a norvég nép kárára használtak ki. Csak a zsidó Hambro áldatlan működésére utalunk itt, aki, — mint a norvég képviselőház elnöke — arra használta fel nagy befolyását, hogy a norvég népet 1940-ben háborúba taszította.

Az új norvég kormány Quisling miniszterelnök céltudatos vezetése vel már kezdettől fogva felismerte azt, hogy a zsidóság milyen nagy veszélyt jelent Norvégia számára és arra törekszik, hogy a zsidókérdést végérvényesen megoldja Norvégiában.

Igen öröndetes tény, hogy Quisling miniszterelnök a közelmúltban eredeti formájában ismét életbe léptette a norvég alaptörvények 2. paragrafusát. A miniszterelnöki rendelkezés a következőképp hangzik:

„Alaptörvényhatározat”.

„Az alaptörvények második paragrafusába ismét beiktatjuk az 1851. július 21-i alaptörvényhatározattal hatályon kívül helyezett 2. részben foglalt tilalmat, amely így hangzik: *Zsidóknak tilos a birodalom területére lépniük.*

A norvég miniszterelnök ezzel egy olyan törvényt léptetett ismét életbe népe védelmére, amely hosszú esztendőknél is tovább tartó birodalmi zsidóellenes politikát jelent. (Világszolgálat)

Férfiruhákat használtakat, legjobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használtruha üzletében Bemer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, NOVEMBER 8. Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.15 Hírek.
8.30 Oszinte beszéd.
9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet Tótin Pál esperes, hittanár mondja.
10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Igét hirdet dr Ravasz László püspök.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a királyi udvari és várplébánia templomból. — A szentbeszédet Körtvélyessy-Linzenbold Ferenc hittanár mondja.
12.15 Levente-műsor.
12.55 A háború írói. Dékány András előadása.
13.10 Szórakoztató zene.
14.00 Hangmezek.
15.00 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadásorozata.
15.45 Sárjai Elemér cigányzenekara.
16.00 Egészségügyi Kalendárium.
17.00 Könnyű zene — könnyű percek.
19.05 Bisztriczky Tibor hegedül.
19.30 Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Puhár István és dr Legényei József.
Majd: Sporteredmények.
20.00 Tik-tak. Vidám jelenet.
20.10 Háborús dallamok.
21.00 Szelezky Zita verseket mond.
21.20 Dr Tasnády László magyar nótákat zongorázik.
21.40 Hírek, löversenyeredmények.
22.15 Báthy Anna, az Operaház tagja énekel.
22.40 Melles Béla-zenekar.

Budapest II.

- 11.15 Mesevilág a zenében.
12.15 Országos Postászenekar.
15.00 Táncczene.
17.00 Manga János néprajzi előadása hangmezekkel.
17.35 Saint-Saens: Omphale rokkája — szimfonikus költemény.
17.45 Hangképek Háromszékből.
18.00 Az Operaház előadásának ismeretése.
18.05 Az Operaház előadásának közvetítése: Alarcosbál.

HÉTFŐ, NOVEMBER 9.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Székesfehérvári tűoltózenekar.
11.15 Kamarazene.
11.40 Monostory Margit előadása.
12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Szórakoztató zene.

- 15.20 A folyamerők fuvózenekara.
15.50 Fábán István dr felolvasása.
17.00 Jekelfalussy Piller György előadása.
17.15 Táncczene.
17.30 A Közellátásügyi Miniszterium rádióelőadásorozata.
17.45 Rössler Endre, az Operaház tagja énekel.
18.10 A győri Kisfaludy Irodalmi Kör esteje.
18.40 Liszt: Velence és Nápoly, tarantella. Zongora: Lamond.
19.05 Szalonötös.
19.40 Közvetítés Rev község határából.
20.05 Tabányi Mihály táncczenekara.
20.25 Bálint Sándor dr felolvasása.
20.45 Beszkárt-zenekar.
22.10 Heinz Breiden altfuvólaműsora.
22.30 Bura Sándor cigányzenekara.
23.00 Régi nóta — régi tánc.

Budapest II.

- 18.40 Vincze Ottó: Csipkerózsika, mesejáték.
19.35 Forrai Miklós kamarakbóra
20.00 Német nyelvoktatás.
20.25 A Rádiózenekar műsorából

KEDD, NOVEMBER 10.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 A Rádiózenekar műsorából.
11.15 Décsa Mária, az Operaház tagja énekel.
11.40 Divattudósítás.
12.10 A Budapest honvéd őrszázalaj zenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Buttola Ede táncczenekara.
15.20 Sovinszky László szalonzenekara.
15.50 Gyermekekdelután.
17.00 Halmos István énekel, kíséri Farkas Béla cigányzenekara.
17.45 Göblyös Mihály műszaki tanácsos előadása.
17.50 Gárdonyi Géza emlékezete.
18.35 Szól a katonabanda.
19.05 Őszi muzsika. Hangulatkép.
19.20 Rádiózenekar.
20.10 Szabó Imre református esperes előadása.
20.35 Batáry József hegedül.
21.00 A bolgár nemzet évszázadai. Felolvasás.
21.10 Táncczene.
22.10 Vidák József cigányzenekara.
22.50 Őszi hangulatok.

Budapest II.

- 18.40 J. S. Bach: Hármass.
19.05 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórása.
19.35 Egy régi majális.
20.35 Szász Károly beszél Berczik Árpádról és Csepregly Ferencről.

SZERDA, NOVEMBER 11. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 A Honvéd Gépkocsiszertár Lövészegyesületének zenekara.
11.15 Operaszettek.
11.40 Zsoldos László elbeszélései.
12.10 Melles Béla-zenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Szórakoztató zene.
15.20 Korényi Aladár cigányzenekara.
15.50 A nagysurányi szlovák templom felszentelési ünnepége. A közvetítést vezeti Dövényi-Nagy Lajos.

- 17.00 Rádiózenekar.
18.00 Honvédműsor.
19.05 Ifj. Banda Ede gondokkaja.
19.30 Külügyi negyedóra.
19.45 Rádiózenekar.
20.15 A pillangó, a varjú és a dongó.
21.00 Macháp Tibor előadása.
21.15 Zenekari művek.
22.10 Magyar nóták.
22.40 Berliini Filharmonikus zenekar.

Budapest II.

- 17.00 Az Operaház előadásának ismeretése.
17.05 Az Operaház november 8-i matinéjének közvetítése. Hangfelvétel.
19.25 Látogatás a berki gyógyvíznél.
19.45 Táncczene.
20.15 Olasz nyelvoktatás.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

APROHÍRDETÉSEK

Adás-vétele!

Aranyat, ezüstöt briliánsot vásárol Farján Brás.ékezerész, Pakoczi-ut 8. 185
Jó karban levő **harmóniumot** keres az almásfegyverneki plébánia. Ajánlatok a kiadóban.

Dió-kombinált szekrény, kisasztal székek olcsón eladók 3-tól 6-ig Mészáros-utca 2. emelet 17. 366

Eladó főutca közelében egy nagy telek, ára 14 ezer pengő. Egy ház 1x3 szobás, 2x2 szobás, 1x1 szobás mellék-helyiségekkel, gazdálkodónak is alkalmas. Tatayné, Szigligeti-u. 12. 340

Eladó regénytár. Dr Baditz. Miskolc 159

Eladó kisebb házak a következő utcákban: Berzsenyi Dániel (7000), Francia (10.000), Ferenczy István 30 (8500), Báro Jósika (8000), Majláth Gusztáv (6500), Ferenc József-tér (6500), Kurucz (8500), Rigómező (6500), Méhes (7000), stb. **Osszkomfortos** uri magánházak gróf Cianó, Pósa, Szent János, Szondi, Berkovits, Lahner György, Moskovits, stb. utcákban eladók. **100-150 pengő** havi törlesztéssel és 1500-5000 pengő egyszeri lefizetése mellett eladók bérházak, öröklakások **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 384

Gyökérzöldség, sárgarépa, káposzta szükségletét idejében szerezze be

Jurcsáknál

Mussolini-tér. Telefon 11-96

Kitünő sütők érkezett

Ribbentrop utcán 2-szer kétszobás fürdőszobás magánház, elköltözés miatt 25.000 pengő alkalmi olcsó áron eladó. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-utca 2. 382

Magánház eladó. Kétszoba, mellék-helyiségekkel, víz, villany, kert. Tégla-épület. Adómentes. Ára: 15 ezer. **Jelics** ingatlaniroda, Lukács György-utca 28. szám 381

Fiatal, szép thuyák eladók. Gróf Csáky-u. 29. 380

Jó hangu rádió, olcsón eladó. Kovács, Halász-u. 14. 379

Majdnem új diófa ebédő eladó. — Hitler Adolf-u. 19. Winkler. 377

Jó rádió eladó. Jókai Mór-u 19. ajtó 11. 376

Jókarban levő patofont magvételre keresek. Cimet a kiadóba kérek 375

Eladó kétszobás, konyhás magánház. Ósíttelep, Bajnok-u. 13. 373

Üzleti puld. Német remekírók. fényképező állványok eladók. Csáky-u. 25. 371

Bánáiban. Romániában érdekelne 10-15.000 pengő értékű eladó lakóház vagy birtok, Zsigmond Jenő, Csik-szentmihály, Csik megye. 370

Eladó ház, Sorompó-utca 13. alatt. — Érdeklődni itt. 368

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ékezerész, Rákóczi-ut 3. 356

Eladó egy jó erős fürdőszopos kályha, Bányás-u. 14. 361

Sürgősen eladó

Több kisebb-nagyobb **azonnal be-költözhető,** új adómentes magán-és bérházak a központban és a város különböző részében. Eladók még több kisebb-nagyobb szőlők és birtokok.

VEKERDY ingalanforgalmi iroda, Rákóczi-ut 7. Turul könyvkereskedésben

Allást nyec

HELYETTEST KERES két évre katonai szolgálatra bevonult kántor. Díjazása havi száznyolevan pengő és stóla, Levélbeli jelentkezés Nagyvárad, Csáky-utca 4. címre. **Határidő november 25.** Megegyezés esetén utiköltség megtérül. 378

Jól számoló, gépelni tudó irodakiosasszonyt keresünk. Cím a kiadóban. 374

Különféle

Paragázzal poloskát, melyt, petéit mindenből felelősséggel írja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Bérelnek vagy vennék nagyobb jó forgalmu sütőtét. Ajánlatokat: Nagy István sütőmester, Polgár, Szabolcs megye. 332

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek Jákab műszerész, Kossuth-utca 5. 372

Zongora gyakorló helyet keresek Csengeri-utca közelében. Cimet a kiadóba kérek. 372

Ügyesen kezimunkázó kifutóleányt keres Bodáné, Kossuth-u. 18. 369

Komoly német nevelőnői állásra felveszek. Értekezni minden nap délután 3-tól 6-ig a Belvárosi moziba. Rákóczi-ut 3. 367

Kölcsönök kaphatók betáblázásra. Eladó sok ingatlan **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 353

Elveszett.

Elveszett fél női gumí hoesizma. becsületes megtaláló 10 pengő jutalmat kap Sándorffy József-utca 5. Tinka Sándornénál. 383

MAGYAR LAPOK "a" Kávéházakban és vendéglőkben kérj

KIADÓTULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** reléző kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda Rt.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám